4-ބ/19/2020

ބިލު ނަންބަރު: 23/01/2020

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ
ބަލައިގަތް: [illegible]
ރ. ނަންބަރު: 297
ލިބުނު ތާރީޚު: 23.1.20
ގަޑި: 13:45
ހަވާލުކުރެވުނު ސެކްޝަން: ބ
ސެކްޝަނުން ލިބުނު 26/1/2020

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ ބިލު

ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް ... ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު

ބިލުގެ ސްޕޮންސަރ ހަސަން ޒަރީރު
މަޑަވެލި ދާއިރާ

ތާރީޚު:

ބިލު ހުށަހަޅާ ސަބަބު

ސަރުކާރުން މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ބޭނުމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު، އެ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގައި ދިމާވެފައިވާ ދަތިތައް ހައްލުކުރުމަށާއި، އެ ޤާނޫނުގައި އިތުރަށް ބަޔާންކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ކަނޑައެޅުމަށާއި، އުސޫލަށް އެ ޤާނޫނުގައި ފުރިހަމަކުރުމަށް ހުރި ބައެއް މުހިންމު ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި އެ ޤާނޫނަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެނައުމެވެ.

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބިލު ހުށަހަޅާ މެންބަރު:

بسم الله الرحمن الرحيم

ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް ... ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު

ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް އަންނަނިވި އިސްލާހުތައް ގެނައުން.

1. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ހުކުމްކުރުން 8. "ހުކުމްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޯޓުގެ އިޚުތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓަކުން ޖިނާއީ ދައުވާއެއްގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށްފަހު، ނުވަތަ އެފަދަ މައްސަލައެއް އަވަސް ނިޔާއިން ބެލުމަށްފަހު، އެ ދައުވާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް، ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ކަމަށް ނުވަތަ ސާބިތުނުވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ނުވަތަ ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތް އެ މައްސަލައިގައި ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނުގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރާ ހުކުމަށެވެ.

2. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ 9. "ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޖިނާއީ ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވިގެން އެ މީހަކާ ދެކޮޅަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަޙުޤީޤު ހިންގުމުންދާ، ނުވަތަ ހިންގާފައިވާ، އެހެންނަމަވެސް އެ ކުށުގެ ދައުވާ އުފުލިފައިނުވާ، ނުވަތަ ދައުވާ އުފުލިފައިވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުކުމްކުރެވިފައިނުވާ މީހާއަށެވެ.

3. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

މައްސަލަ ބާޠިލުކުރުން

14. "މައްސަލަ ބާޠިލުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތުމަކީ، ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާ އޭނާއަށް ސާބިތުކުރުމަށް ބުރަވެވޭނެ، ދަޢުވާއަކީ އޮތް ޖަވާބުދާރީވާ ގޮތެއް ބުރަވެވޭ، ދަޢުވާއާއިގެން ކުރިއަށްދާން ތަކެއް އޮތީމާ ބުރަވެން ބާރެއް އިޤްތިރާޙު ކުރުމަށް ނުކުރެވޭ، އެ ދަޢުވާއާއިގެން ކުރިއަށްދާން ތަކެއް ނެތް ކަމަށް ފެނިގެން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދަޢުވާ ކުރިއަށްގެންދިއުން ނެތް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ބާޠިލުކުރުމެވެ.

4. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ދަޢުވާކުރުން

16. "ދަޢުވާކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތުމަކީ، ޖިނާއީ ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހަކު އެ ކުށް ކުރި ކަމަށް ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާ ޙާލަތުގައި، ކަމުގެ އިޖުރާއަތު ފުރިހަމަކޮށް ކޯޓަށް ޕްރޮސިކިއުޝަން ހުށަހަޅާ ޖެނެރަލް ޙާލަތްތަކުގައި މަސައްކަތް އެ ކުށުގެ ޖިނާއީ ދަޢުވާ އުފުލުމެވެ.

5. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާ

18. "ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތުމަކީ، ފުލުހުން، ހިރާސްކުރުމުގެ ބާރު، ޖިނާއީ ކުށް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ބާރު، ޤާނޫނުއަސާސީން ޤާނޫނުން ލިބިދީފައިވާ ކޮންމެ ތަޙުޤީޤީ އިދާރާއަކަށެވެ.

6. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ސަރުކާރުގެ މަޖިލިސް

19. "ސަރުކާރުގެ މަޖިލިސް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތުމަކީ، ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގެ ބާރުތަކުގެ ޕްރޮސިކިއުޝަން ލިބިގެންވާ ކޯޓުތަކުގައި ފަށަލާއާއިގެ ކުރިމަތީގައި ބާރުތަކާ ކަންތަކު

އަޑުއެހުމަކަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ފަސްޑިއާރއްގެ ކުރި މަޙްކަމާ ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރުން ބޭއްވޭ އަޑުއެހުމާއި، އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމާއި، ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތަކާގުޅޭ އަޑުއެހުންތަކާއި، މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތަކާއި، ޙުކުމްކުރުމާއި އަދަބު ކަނޑައެޅުމަށް ބާއްވާ އަޑުއެހުންތައް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

7. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށް

22. "ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށަކަށެވެ.

(ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 110 ވަނަ މާއްދާއި 111 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މީހަކު މެރުމުގެ ކުށް؛

(ނ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 14 ވަނަ މާއްދާއި 20 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ރޭޕްކުރުމުގެ ކުށް؛

(ށ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) 3 ވަނަ މާއްދާއި 4 ވަނަ މާއްދާއި 5 ވަނަ މާއްދާއި 6 ވަނަ މާއްދާއި 8 ވަނަ މާއްދާއި 9 ވަނަ މާއްދާއި 10 ވަނަ މާއްދާއި 11 ވަނަ މާއްދާއި 12 ވަނަ މާއްދާއި 15 ވަނަ މާއްދާއި 16 ވަނަ މާއްދާއި 17 ވަނަ މާއްދާއި 18 ވަނަ މާއްދާއި 19 ވަނަ މާއްދާއި 20 ވަނަ މާއްދާއި 21 ވަނަ މާއްދާއި 23 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްތައް؛

(ރ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށްތައް؛

(ޅ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2014 (މަނީ ލޯންޑްރިންގ އަދި ޓެރަރިޒަމަށް ފައިނޭންސްކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މަނީ ލޯންޑްރިންގ އަދި ޓެރަރިޒަމަށް ފައިނޭންސްކުރުމުގެ ކުށް؛

(ކ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2013 (މީހުން ޓްރެފިކުކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޓްރެފިކުކުރުމުގެ ކުށް؛

(އ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ޓްރެފިކުކުރުމުގެ ކުށް؛

(ވ) އަންނަނިވި ކުށްކުރުމުގެ ތެރެއިން 100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން މަތީގެ ފައިސާގެ އަދަދު ހިމެނޭ ކުށްކުރުން؛

(1) ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 210 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްކުރުން؛

(2) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނަގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޓެކްސް ދެއްކުމުން އެއްކިބާވުމުގެ ކުށް؛

(3) ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2000 (ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވުމާއި މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރިޝްވަތުގެ ކުށްކުރުމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކޮރަޕްޝަނުގެ ކުށްކުރުން.

(މ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން ފަސާދުގައި މީހަކު ޖެހުމުގެ ކުށާއި 6 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ތޫނު އެއްޗެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ ސަބަބުން މީހަކު މަރުވުމުގެ ކުށާއި

ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މީހެއްގެ ގުނަވަނެއް ނެތިދާފަދަ ގޮތަކަށް ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ ކުށާއި، 8 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މީހަކަށް ނުރައްކާތެރި ހާނިއްކައެއްވާ ގޮތަށް ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ ކުށާއި 9 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ ކުށް؛

(ޖ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 610 ވަނަ މާއްދާއާއި 611 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްކުށް؛

(ޗ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގައި 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ އަދި 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްކުށް ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި 10 (ދިހަ) އަހަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކޮންމެ ކުށެއް.

8. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

23. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މިފަދަ ކުށެއް ކޮށްފިކަން ނުވަތަ ކުށެއް ކުރަމުންދާކަމުގެ ނުވަތަ ކުށެއް ކުރަން އުޅޭކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހުށަހަޅައިފިނަމަވެސް، ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފިކަން ނުވަތަ ކުރަމުންދާކަން ނުވަތަ ކުރަންއުޅޭ ކަމަށް އެފަދަ މައްސަލައެއް ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިދީފައިވާ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަކަށް ތުހުމަތުކުރެވުމުން ނުވަތަ އެނގުމުން، އެ އިދާރާގެ އިސްނެގުމުގެ މަތިން، އެ މައްސަލައެއް ބެލުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

9. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ފަހު އިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތް އެންގުން

26. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ތަޙްޤީޤުކުރާ އިދާރާއަކަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް ތަޙްޤީޤުކުރުމަށްފަހު، އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް އެ މައްސަލައާމެދު އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

10. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

އާންމު ތަންތަނަށް ވަނުން

28. އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ހިނދަކު، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަކުން ތަޙްޤީޤުކުރަމުންދާ ޖިނާއީ ކުށަކާ ގުޅިގެން އާންމު ތަންތަން ވަންނަންޖެހިއްޖެނަމަ، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އެ ތަންތަނަށް ވަނުމުގެ ބާރު، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ ކޮންމެ އިދާރާއަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

11. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާ އެއީ އެ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާ ކަމުގައި ހަމަޖެއްސުމާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާ އެއީ އެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާ ކަމުގައި ހަމަޖެއްސުން.

12. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

އަމިއްލަ ތަންތަނަށް ވަނުން

29. (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަކުން ތަޙްޤީޤުކުރަމުންދާ ޖިނާއީ ކުށަކާ ގުޅިގެން އަމިއްލަ ތަންތަން ވަންނަންޖެހިއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި، އެތަންތަނާ، އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުގެ ހުއްދަ ނުލައި ވަދެވޭނީ، ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ.

13. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ތެރޭ އިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

29. (ނ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި، ކޯޓު
އަމުރަކާ ނުލައި، އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަނުމާއި އެކަންކަން ކުރަން އެކަށީގެން
މިންވަރެއްގެ ވަގުތަކަށް އެތަނުގައި މަޑުކުރުމުގެ، ނުވަތަ ތިބުމުގެ ބާރު،
ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

14. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

29. (ނ) އަމިއްލަ ތަނަކީ، މީހުން ދިރިއުޅޭ، [illegible] [illegible] ތަނެއް
ކަމުގައިވެފައި، އެތަނެއްގައި ކުށެއް ކުރަމުންދާ ކަމަށް ނުވަތަ ކުށެއް
ކުރެވިދާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ، އެ ކުށް
ކުރުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އިތުރު ކުށެއް ކުރިއަށްނުދިއުމަށްޓަކައި ނުވަތަ
ކުށް ކުރަމުންދާ ނުވަތަ ކުރި ފަރާތްތައް ހައްޔަރުކުރުމަށްޓަކައި، ކޯޓު އަމުރަކާ
ނުލައި، އެ ތަނަކަށް ވަނުމާއި، އެކަންކަން ކުރަން އެކަށީގެން މިންވަރެއްގެ
ވަގުތަކަށް އެތަނުގައި މަޑުކުރުމުގެ، ނުވަތަ ތިބުމުގެ ބާރު، ފުލުހުންނަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.

15. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގެ ފަހަތަށް، އަންނަނިވި ފަދައިން އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

29. (ވ) ފުލުހުންގެ މައި މަރުކަޒު ނުވަތަ ސަރަހައްދީ މަރުކަޒެއް ޒާއިމުކުރެވިފައިވާ
ރަށެއް ފިޔަވައި އެހެން ރަށެއްގައި ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ ރޭންކުން ފެށިގެން
މަތީ ރޭންކެއްގެ ފުލުހަކު ނެތްނަމަ، މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބާރުލިބިދޭ ހުއްދަ ދިނުމުގެ
އެ ރަށެއްގައި ހުންނަ ރޭންކުން އެންމެ މަތީ ސީނިއަރ ފުލުހަކަށެވެ.

16. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

29. (ށ) ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަނުމަށް މި މާއްދާގެ ދަށުން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަކަށް ލިބިދޭ ބާރުގެ ބޭނުން ހިފުމުގައި، އެ ތަނަކަށް އެ އިދާރާއެއްގެ އޮފިސަރަކު ވަނީ ކޮން މަޤްޞަދެއްގައި ކަމާމެދު އެ ތަނުގެ ވެރި ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކޮށްދެވޭނެ ފަރާތަކުން ސުވާލުކޮށްފިނަމަ، އޭނާ އެ ތަނަށް ވަނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮން ހާލަތެއްގައިކަން ސާފުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

17. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

30. (ހ) (5) އެތަނާއި އެތަނުގައިވާ އެއްޗެހީގެ ފޮޓޯ އަދި/ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނެގުން؛

18. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

30. (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަށް ލިބިދޭ ބާރު ބޭނުންކުރުމުގައި މިފަދަ ބަލައި ފާސްކުރަންޖެހިއްޖެނަމަ، އެކަން ކުރެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގައި، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ފުލުހުންނާއި، މިފަދަ ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ބާރު ޤާނޫނަކުން ކަނޑައެޅިގެން ދީފައިވާ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަށެވެ.

19. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (12) ވަނަ ނަންބަރުގެ ފަހަތަށް، އަންނަނިވި ފަދައިން ތިން ނަންބަރު އިތުރުކުރުން.

31. (ނ) (13) އެ ތަން ބަލައި ފާސްކުރަން ބޭނުންވަނީ، ކުށް ކުރި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ވަކި މީހަކާ ގުޅިގެން ކަމަށްވާނަމަ، އެ މީހެއްގެ މައުލޫމާތު؛

(14) ބަލައި ފާސްކުރަން ބޭނުންވާ ތަނަކީ ކުށްކުރި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާގެ ބާރުގެ ދަށުގައިވާ ނުވަތަ އޭނާ ދިރިއުޅެމުންދާ ތަނެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެކަން؛

(15) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިތުރު މައުލޫމާތު.

20. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (9) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

31. (ނ) (9) ހޯދަން ބޭނުންވާ އެއްޗެހީގެ މައުލޫމާތު؛

21. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފަހަތަށް، އަންނަނިވި ފަދައިން އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

31. (ރ) ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދި މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅޭގޮތުން ފަނޑިޔާރު ސާފުކުރަން ބޭނުންވާ ސުވާލުތަކަށް، އަމުރަށް އެދޭ ފުލުހުންގެ އޮފިސަރު ޖަވާބުދާރީވާންވާނެއެވެ.

22. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (12) ވަނަ ނަންބަރުގެ ފަހަތަށް، އަންނަނިވި ފަދައިން ތިން ނަންބަރު އިތުރުކުރުން.

32. (ހ) (13) އެ ތަން ބަލައި ފާސްކުރަން ބޭނުންވަނީ، ކުށް ކުރި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ވަކި މީހަކާ ގުޅިގެން ކަމަށްވާނަމަ، އެ މީހެއްގެ

މަޢުލޫމާތު؛

(14) ބަލައި ފާސްކުރަން ބޭނުންވާ ތަކެތި ކުށްކުރި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރާ މީހާގެ ބާރުގެ ދަށުގައިވާ ނުވަތަ އޭނާ ދިރިއުޅެމުންގެންދާ ތަން ކަރުގައިވާނަމަ، އެކަން؛

(15) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިތުރު މަޢުލޫމާތު؛

23. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

32. (ހ) (4) ބަލައި ފާސްކުރެވޭ ތަނުގެ ވެރި ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު؛

24. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

32. (ހ) (7) ހޯދަން ބޭނުންވާ އެއްޗެހީގެ މަޢުލޫމާތު؛

25. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

32. (ށ) ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ މަޤްސަދު ގެއްލިދާނެ ކަމަށް ބެލެވޭ ހާލަތެއްގައި ފުލުހުން، އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމަށް އެ ތަނަށް ވަނުމުގެ ހުއްދަ ފަނޑިޔާރު ދޭންވާނީ އެކަށީގެންވާ ވަގުތެއްގައެވެ. އެނޫން ވަގުތެއްގައި އެ ތަނަށް ވަނުމުގެ ހުއްދަ ދޭންވާނީ، އެ އަމުރުގެ ދަށުން ކުރަންއެދޭ ކަން ކަމަށް ބަލާއިރު، އެއިން ވަގުތެއްގައި އެތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ މަޤްސަދު އޮޅި ކަމަށް ފަނޑިޔާރަށް ގަބޫލުކުރެވޭނަމައެވެ.

26. ބިންވިއްޔާ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ފަހަތަށް، އަންނަނިވި ފަދައިން އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

32. (ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި 'އެކަށީގެންވާ ވަގުތެއްގައި' ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ހެނދުނު 6:00 އާއި ރޭގަނޑު 10:00 އާ ދެމެދު ހިނގާ ވަގުތަށެވެ.

27. ބިންވިއްޔާ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ
އަމުރު ތަންފީޛުކުރުން

33. (ހ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ހުއްދަދެވޭ ތަނެއް، އެ އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގައި ބަލައި ފާސްކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ. އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކޮށް ނިންމާނެ ކަމަށް އެ އަމުރަށް އެދުން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަށް ބެލެވެން ނެތްނަމަ، އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، އެ އަމުރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

28. ބިންވިއްޔާ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

33. (ށ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އަމުރު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަނުމުގެ ކުރިން، އެތަނުގައި ތިބި ބަޔަކަށް އެތަނަށް ވަންނަކަން އަންގަންވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަނުމުގެ ކުރިން އެ ތަނުގައި ތިބި ބަޔަކަށް އަންގަން ދުރާލާ އެންގުން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ. އެ ތަނަށް ވަނުމުގެ ހިނދުކޮޅެއް ކުރިން އެކަން އެންގުމުން އެ މާއްދާގެ މަޤްޞަދު ހާސިލުވާ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

29. ބުނިވިރިއަ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ދެ އަކުރު އިތުރުކުރުން.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ކ) ދަށުން އޯޑަރުކުރެވޭ، އަމިއްލަ ފަރާތަކަށް ވިއްކުމުގެ ކުރިން އެފަރާތެއް ތިބި ބަޔަކަށް އެ ތަނަށް ވަނީ ކަން އަންގައިދިނުމަ ބަޖެޓު ފާސްކުރުމުގެ މަޖިލީހުން ގެއްލިގެން ކަމަށް ހުށައެޅި ބަލައިގަތުމަށް، އެ ތަނަކީ ތިބި ބަޔަކަށް އެންމެ ކަމަށް ނުވައި އެ ތަނަށް ވިއްކުމުގެ އިންތިޒާމު، ބަޖެޓު ފާސްކުރާ އަދި ތަނަވަސްކުރާ އޮފީސްތަކުން ލިބިގެންވާނެއެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (ކ) އާއި (ވ) ދަށުން އޯޑަރުކުރެވޭ، ބަޖެޓު ފާސްކުރުމުގެ އަދިއުރު ތަނަވަސްކުރާކަމުގެ ގާނޫނު ތަނަވަސްކުރާ އިދާރާގެ ކަމާބެހޭ އޮފީސް އަދި ތަނަކާ ވިއްކުމުގެ ނުވަތަ ދަށުން ވަގުތު ބަޔާން ކުރެވޭ، އެ އޮފީސް ފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމަކުރުމަށް ނުވަތަ ހިންގުމާއި ގުޅޭ ބަޔާންކުރާ ރަށްވެހިން، އެ ފަރާތެއް ބަޖެޓު ފާސްކުރުމަށް މި މާއްދާގެ ދަށުން ލިބިދޭ ހަރަދު ތަނަވަސްކުރުމުގެ ބަޔަކީ، ބަޖެޓު ފާސްކުރުމުގައި ގެނެވޭ ކަރުދާސްތަކަށް ލިބިގެންވާނެއެވެ. އުފެދުނުކަމުގެ، އެފަރާތް ފަރާތަކަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހިންގުމާއި ގުޅޭ ވާޖިބުތަކާއި ވަކިކުރުމުގެ ބަޔާނެއް، ހިންގާ ރަށްވެހިން ބަޖެޓު ފާސްކުރާ ތަނަވަސްކުރާ ބަޔާންތަކާ ބަޔަކު ލިބިގެންވާނެއެވެ.

30. ބުނިވިރިއަ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

34. (ހ) (4) އެތެރޭގެ އެތެރޭގައި ހުރި ކަމާބެހޭ އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑު އަދި/ނުވަތަ މިނިސްޓަރު ނުވަތަ މިނިސްޓަރުގެ އޭނާ ނަމުގައި ހުށަހެޅުން؛

.31 ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

.35 (ރ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައި ނުވާހާ ހިނދަކު ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އުޅަނދެއް ބަލައި ފާސްކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް ވުޖޫދުގައިވާކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަކުން ޤަބޫލުކުރެވޭ ހާލަތުގައެވެ.

.32 ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

މުދާ ހިފެހެއްޓުން

.36 (ހ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، ހެކީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް އެ އަމުރުން ހިފެހެއްޓުމަށް ހުއްދަދޭ އެއްޗެއްގެ، ނުވަތަ ކުށްކޮށްގެން ހާސިލުވާ މުދަލެއް ކަމަށް ބެލުމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާ އެއްޗެއްގެ ފޮޓޯ އަދި/ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނެގުމުގެ ނުވަތަ އެ އެއްޗަކުން ސާމްޕަލް ނެގުމުގެ ނުވަތަ އެ އެއްޗަކުން ބައެއް ނުވަތަ އެ އެއްޗެއް [illegible] ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

.33 ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

.36 (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި އެހެން ގޮތަކަށްވިޔަސް، ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އަމުރު ބޭނުންކުރުމުގައި، ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒުގެ ދަށުގައިވާ އެއްޗެއްސާއި، ޤާނޫނީ އިމްތިޔާޒުގެ ދަށުގައިވާ އެއްޗެއްސާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ އެއްވެސް އެއްޗެއް ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އޮފިސަރުންނަށް ލިބިގެނެއް ނުވެއެވެ.

34. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

36. (ހ) ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ކޯޓު އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރުމުގައި ހިފަހައްޓާ މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީއެއް، ކޯޓު އަމުރު ތަންފީޛުކުރާ އޮފިސަރު އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. އެކަން ކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ އެހެން އޮފިސަރަކާއި، ތަނުގެ ވެރިފަރާތުގެ ނުވަތަ ތަނުގެ ވެރިފަރާތް ނެތް ހާލަތެއްގައި ވެރިފަރާތުގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކޮށްދޭނެ ފަރާތެއްގެ ހާޒިރުގައެވެ.

35. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

36. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓޭ މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީގެ ކޮޕީއެއް، ތަނުގެ ވެރިފަރާތަށް، ނުވަތަ އޭނާ ނެތް ހާލަތެއްގައި ވެރިފަރާތުގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކޮށްދޭނެ ފަރާތަށް ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރު ދޭންވާނެއެވެ.

36. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ފަހަތުން އަންނަނިވި ފަދައިން ނ އަކުރު އިތުރުކުރުން.

36. (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ކޯޓު އަމުރު ތަންފީޛުކުރަމުންދާއިރު ތަނުގެ ނުވަތަ މުދަލުގެ ވެރި ފަރާތް ނުވަތަ އެއިން ފަރާތެއްގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކޮށްދޭނެ ފަރާތެއް ހާޒިރުވެ ހުރުމަށްފަހު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީ އެކުލަވާލާއިރު ހާޒިރުވެ ހުންނަން ބޭނުންނުވެ، އެ ތަން ދޫކޮށްލައި ހިނގައްޖެނަމަ، އޭނާގެ ހާޒިރުގައި މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީ ނެގުމަށް މި މާއްދާގެ (ހ) އިން ލިބޭ ބާރު ދޫކޮށްލި ކަމުގައި ބެލޭނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެއިން މިހެންކަމުން، ކޯޓު ވުޖޫދުގައިވެސް އެހެރިހެން އެއިން، އޭނާގެ ހާޒިރުގައި މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީ ނެގުމުގެ ކަންކަން ކުރިއަށްގެންދިއުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައި މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީ ނެގުމަށްފަހު، އެ އިންވެންޓަރީގެ ކޮޕީ، އެ ތަނުގައި ވަސީލަތުގައިން ފެންނަން ވެރިއަށް ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

37. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް، އަންނަނިވި ފަދައިން މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.

އިތުރު ބަލައި ފާސްކުރުމަކާނުލާ ނެގޭ އެއްޗިހި

36-1 މި ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާއާއި، 31 ވަނަ މާއްދާއާއި، 36 ވަނަ މާއްދާ އެހެން އޮތްކަމުގައިވިޔަސް، ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފުލުހުން މީހާ ސާފުކުރުމުގައި، ނުވަތަ ތަނަކަށް ވަނުމުގައި، ނުވަތަ އުޅަނދެއް ހިފެހެއްޓުމުގައި، ނުވަތަ ފަހަތުން ވާ ދިއުމުގައި، ނުވަތަ ކުށުގެ ވަގުތީ ތަޙުޤީޤުން ޤާނޫނާ ހިލާފު އެއްޗެއް ނުވަތަ އަމިއްލަކަމަށް އެ ފުރުޞަތު އެހެނީ މުޢާމަލާތްކުރާ ވަށައިގެންގައި ހަރަކާތުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެއް، އެއްވެސް މިންވަރެއްގެ ބަލައި ފާސްކުރުމަކާ ބޭނުންވެ، ރިވާވަން ފިޔަވައި ފެންނަން އޮތްއެއްޗެއް، އެ އެއްޗެއް، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ހިފަހައްޓައި، ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނައުމުގެކަން، އަދި/ނުވަތަ ހިފާގެ ގޮތުގައި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަކީ މި ޤާނޫނު ހުއްދަކޮށްދޭކަމެކެވެ.

38. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އުނިކުރުން.

39. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

38. (ވ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަމަލުކުރުމުގައި ކުށުގެ ތަޙުޤީޤުގައިވާ މީހާ އެއް ޖިންސުގެ އޮފިސަރަކު އެ ތަނުގައި ނެތްނަމަ، އޭނާ އެއް ޖިންސުގެ މީހަކު އެ ތަނަށް ހާޒިރުކުރުވައި، އެ މީހަކު ލައްވާ ކުށުގެ ތަޙުޤީޤުގައިވާ މީހާ ބަލައި ފާސްކުރަންވާނެއެވެ. އެ ޙާލަތުގައި މީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުމުގައިވެސް އެ ތަނުގައި ތިބެންވާނީ، ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާ އެއް ޖިންސުގެ މީހުން އެކަނިއެވެ.

40. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

40. (ހ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރަންވާނީ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ ރޭންކުން ފެށިގެން މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދައާއެކު، ފުލުހުންގެ އޮފިސަރަކަށެވެ. މި މާއްދާގެ ދަށުން ފުލުހުންގެ އޮފިސަރަކު މީހަކު ހައްޔަރުކުރާއިރު، އޭނާ ހުރީ ފުލުހުންގެ ޔުނިފޯމުގައި ކަމުގައިނުވާނަމަ، އޭނާއަކީ ކާކުކަން ބަޔާންކޮށްދިނުމަށްފަހު، އޭނާއަކީ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރެއްކަން އަންގައިދޭ ރަސްމީ ލިޔުމެއް، ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއަށް ދައްކަންވާނެއެވެ.

41. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

40. (ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރާއި (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގައި، އެމީހާ ހައްޔަރުކުރުމުގެ ކުރިން، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ ރޭންކުން ފެށިގެން މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދަ ހޯދުން ލާޒިމުވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެހެން އެއްވެސް ނަންބަރެއްގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތެއްގައި ފުލުހުންގެ އޮފިސަރަކު މީހަކު ހައްޔަރުކޮށްފިނަމަ، އެކަން ކުރުމަށްފަހު، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް، އެ ރޭންކުގެ އޮފިސަރަކަށް އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ.

42. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

42. (ށ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހިނދަކު، ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާގެ ގައިގައި ބިޑިއެޅުވުން؛

.43 ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

.42 (ރ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ހައްޔަރަށް ދެކޮޅުހަދާ ހާލަތުގައި، އޭނާ ހައްޔަރުކުރުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން.

.44 ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ ތެރޭ އިބާރާތް އެއީ އެ މާއްދާގެ (ހ) ކަމުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން (ރ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އަކުރުތަކަކީ، އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރާއި (4) ވަނަ ނަންބަރު ކަމުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ދެ އަކުރު އިތުރުކުރުން.

.42 (ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގައި ފުލުހުން އަމަލުކުރާނެ އިޖުރާއަތުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ ހިނދަކު، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތުން، މީހުން ހައްޔަރުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ ގޮތުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ކުޑަކުދިންނާއި މާބަނޑު މީހުންނާއި ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންނާއި އެނޫންވެސް ހާއްސަ ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ މީހުން ހައްޔަރުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ އިޖުރާއަތު؛

(2) ބިޑި އަޅުވައި ނެއްޓުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތާއި، ބިޑިއަޅުވާފައި ބަހައްޓަން ގޮތާއި، ބިޑި އަޅުވާފައި ބަހައްޓަން އެންމެ ގިނަ ވަގުތު؛

(3) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ހައްޔަރަށް ދެކޮޅުހަދާ ހާލަތުގައި، ބާރުގެ ބޭނުންކުރެވޭނެ މިންވަރާއި ގޮތް.

45. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

44. (ނ) (5) އޭނާއަށް ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަން؛ އަދި

46. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު
އަމަލުކުރަންޖެހޭ
އިޖުރާއަތުތައް

45. (ހ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ނަމަވެސް، މީހަކު ހައްޔަރުކޮށްފި ކަމުގައިވާނަމަ، ފަސްނުކޮށް، ކަސްޓޮޑިއަލް ފެސިލިޓީއެއް ހުންނަ ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަކަށް އޭނާ ގެންދަންވާނެއެވެ.

47. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

45. (ނ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަކަށް ގެނައުމާއެކު، އޭނާގެ މަޢުލޫމާތު ރެކޯޑުކުރުމަށްފަހު، އެ ވަގުތު އެމަރުކަޒުގައި ހުރި އިސް އޮފިސަރު އޭނާގެ ހައްޔަރާމެދު ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.

48. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

46. (ނ) ހައްޔަރުގައި ބަހައްޓައިގެން ފުލުހުން މީހާ ސުވާލުކުރާ ހާލަތުގައި، އޭނާއާ ސުވާލުކުރަން ފެށުމުގެކުރިން، އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލަށް ނުވަތަ އޭނާގެ ޢާއިލާގެ މީހަކަށް ނުވަތަ އޭނާގެ މަޞްލަޙަތު ހިމާޔަތްކޮށްދޭނެ އެހެން މީހަކަށް ފޯނުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދީ، އޭނާ ހުރިތަނެއް ބަޔާންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.

49. ބެންކިންގެ ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

46. (ބ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާ ހިނދަކު، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ހަމަޖައްސަން ދޭ ފުރުސަތުގައި، 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރު ފާއިތުވާއިރުވެސް އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާ ނުލައި ޤާނޫނީ ވަކީލު ހާޒިރުވެފައިނުވާނަމަ، ފުލުހުންނަށް އޭނާއާ ސުވާލުކުރުމައިގެން ކުރިއަށްދެވިދާނެއެވެ.

50. ބެންކިންގެ ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

46. (ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ހަމަޖައްސަން ދެވޭ ފުރުސަތުގައި، އޭނާ ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ބައްދަލުކުރުމަށްފަހުގައިވެސް އޭނާގެ ވަކީލު ހާޒިރުނުވެއްޖެނަމަ، އަދި ވަކީލު ހާޒިރުވެފައިނުވަނީ، ހައްޔަރުކުރެވިފައިވާ ފަރާތަށް އެންގުމަކާ ނުލައި ކުރުމުގައިވާނަމަ، އެހެން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ބައްދަލުކުރުމަށް، 12 (ބާރަ) ގަޑިއިރުގެ އިތުރު ފުރުސަތެއް، އޭނާއަށް ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެ 12 (ބާރަ) ގަޑިއިރު ފާއިތުވާއިރުވެސް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާ ނުލައި ޤާނޫނީ ވަކީލު ހާޒިރުވެފައިނުވާނަމަ، ފުލުހުންނަށް އޭނާއާ ސުވާލުކުރުމައިގެން ކުރިއަށްދެވިދާނެއެވެ.

51. ބެންކިންގެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ހިމޭންހުރުމުގެ ޙައްޤު

47. (ރ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު އަދި މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި، ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ސުވާލުކުރެވޭ މީހާއަށް، ޤާނޫނީ ވަކީލު އެކުގައި ނޫނީ ފިޔަވައި އިތުރު އެހެން އެއްވެސް މައުލޫމާތެއް ނުދީ ހިމޭންހުރުމުގެ ޙައްޤުގެ ބޭނުން ހިފުމަށް ކޮންމެ ވަގުތެއްގައިވެސް އިޚްތިޔާރުކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި އެ

ބައްދުގެ ބޭނުންހިފާނަމަ، އެ ބައްދު އޮންނަ އިންތިޒާމުކޮށްދިނުން ޖަލުގައި
ބަލަންވާނެއެވެ. އަދި އެކަން، ލިޔުމުން ދެކޮޅުހަދަންވާނެއެވެ.

52. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން.

47. (ނ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު އަދި މި
މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި ފިޔަވައި، ހަށްހަރުދުގެ ބައްދު
ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި މީހަކަށް ލިބިދީފި، ޤާނޫނުގެ ކުރިމަތީގައި އޭނާ
ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ މީހަކަށް އޭނާ ދީ ޖަވާބުތަކުން، އޭނާގެ މައްސަލަ ކުރެއް
ސާބިތުކުރުމަށް ހުރި ހުކުމެއްކުރުން ބާރުލިބިގެން ނުވަތަ އޭނާގެ އަމިއްލަ
ނަފްސާ ދެކޮޅަށް ބައްސާލައި ދޭންޖެހޭ ބަޔާންކޮށްފައި، އެ ނިސްބަތަކުން އެކަށޭނެވެ.
އެއްވެސް ބަޔާނެއްގައި ހަރަދުކުރުމުގެ ބޭނުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

53. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން.

47. (ރ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު އަދި މި
މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި ފިޔަވައި، ޤާނޫނު
ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކުން ސަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގައި، ކުށުގެ
ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ދޭކަން ކުށެއް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ހެކިތަކުގެ
މައްސަލާތައް ކަމަށްވާނަމަ، އެ މައްސަލާތައް އެ އިދާރާއަކުން ނުކުޅޭ، އެ
ބަލަހައްޓައި، ހަނދުމަކުރުމުގެ ހައްޤު، އެކަމަން ލިބިދޭނެއެވެ.

54. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފިޤުރާ އަލަށް އިތުރުކުރުން.

47. (ޅ) ޤައުމީ ސަލާމަތާ ގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގައި ނުވަތަ ކަމާބެހޭ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ

ޖިނާއީ ކުށްތަކާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 110 ވަނަ މާއްދާއާއި 610 ވަނަ މާއްދާއާއި 611 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހަކާ ސުވާލުކުރެވޭ ހިނދު، އޭނާ ހަނުހުރުން އެއީ އޭގެ ޒާތުގައި އޭނާ އެ ކުށެއް ކުރި ކަމުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ސަބަބެއް ކަމުގައިނުވިނަމަވެސް، އެ މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކި ހުރި އެ ކުށުގެ ޢަމަލު އޭނާއާ ގުޅުން ހުރި ކަމަށް ބެލުމަށް ބުރަވެވޭ ގޮތަށް ކަމުގައިވާނަމަ، ޖަވާބުދާރީވުމަށް އޭނާއަށް ލިބިދޭ ފުރުޞަތުގައި އެކަން އެހެންގޮތަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަކާ ނުލައި އޭނާ ހަނުހުރުއްޖެނަމަ، އޭނާ ހަނުހުރުން ހުރުމަކީ އޭނާ އެކުށުގެ ޢަމަލާ ގުޅުންހުރި ކަމަށް ބެލުމަށް ބުރަވެވޭ ސަބަބެއް ކަމުގައި ފަނޑިޔާރުން ބެލިދާނެއެވެ.

55. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.

48. (ހ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހެއްގެ އަތުލިއުމުގެ ސާމްޕަލް ނުވަތަ އިނގިލީގެ ނިޝާނެއް ނުވަތަ ހަށިގަނޑުގެ ބޭރުން ނެގޭ ސާމްޕަލް ނުވަތަ ހަށިގަނޑުގެ ތެރެއިން ނެގޭ ސާމްޕަލް ހޯދުން އެއީ، އެ ކުށާ ގުޅިގެން ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުން އޮތް ހަމައެކަނި ގޮތް ކަމަށްވާ ޙާލަތުގައި، މި ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ އެއްޗެހި ހޯދައި، އެއާއި ދިރާސާކޮށް ބޭނުންކުރުމަކީ މި ޤާނޫނު ހުއްދަކޮށްފައެވެ.

56. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ފަހަތުން އަންނަނިވި ފަދައިން ނަންބަރެއް އިތުރުކުރުން.

50. (ހ) (5) އޭނާ ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ގެންގުޅޭ ކޮން ޤާނޫނެއްގެ ބާރުގައިކަމާއި ކޮން ކަމަކާ ގުޅިގެންކަން.

57. ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

50. (ށ) ހައްޔަރުކުރަން ނުވާގޮތުން، ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަހައްޓައިގެން ފުލުހުން މީހަކާ ސުވާލުކުރާ ހާލަތުގައި، އޭނާއާ ސުވާލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، އޭނާގެ ގާނޫނީ ވަކީލަކަށް ނުވަތަ އޭނާގެ ޢާއިލާގެ މީހަކަށް ނުވަތަ އޭނާގެ މަޞްލަޙަތު ހިމާޔަތްކޮށްދޭނެ އެނޫންވެސް ފަރާތަކަށް ގުޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އޭނާ ހުރިތަން ބަޔާންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.

58. ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

51. (ށ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދިފާޢީ ވަކީލުން ޢައްޔަންކޮށްދޭ ހާލަތުގައި ފިޔަވައި، މައްސަލައެއްގައި ސުވާލުކުރެވޭ ފަރާތެއްގެ ގާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރެވިފައިވާ ވަކީލެއް، ހަމަ އެ މައްސަލައިގައި ސުވާލުކުރެވޭ އެހެން ފަރާތެއްގެ ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންނުކުރެވޭނެއެވެ. ހަމަ އެފަދައިން، މައްސަލައެއްގައި ސުވާލުކުރެވޭ އެއް ފަރާތުގެ ވަކީލަކަށް ޢައްޔަންވުމަށްފަހު، އޭނާގެ ވަކީލުކަމުން ތަނާޒުލުވެ، ހަމަ އެ މައްސަލައިގައި ސުވާލުކުރެވޭ އެހެން ފަރާތެއްގެ ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައިވެސް ޢައްޔަންނުކުރެވޭނެއެވެ.

59. ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ދެ އަކުރު އިތުރުކުރުން.

51. (ހ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ށ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ފުލުހުން އަމަލުކުރާނެ އުސޫލެއް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ ވަކީލުންގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވާ މީހުންގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުން؛

(2) ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއާއި އޭނާގެ ވަކީލާ އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުކުރެވޭނެ ވަގުތުތައް ކަނޑައެޅުން.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅަންވާނީ، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއަށް ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީ ހޯދުމަށް ލިބިދޭ ހައްޤުގެ ބޭނުން އޭނާއަށް ހިފޭނެ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި، އެފަދަ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމުގައި، އެ ހައްޤުގެ ބޭނުން ހެޔޮގޮތުގައި ނުހިފޭ މިންވަރަށް ކަންކަން ހަނިކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.

60. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 53 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ބަންދުގައި ހުންނަ މީހާ ބަލާ ބަލައި ފާސްކުރުން

53. (ހ) ފުލުހުން ހައްޔަރުކޮށް ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައި ހުންނަ މީހާ ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ބާރު، މި ބާބުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، އަންނަނިވި ފަދައިން އޭނާ ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) އޭނާ ލައިގެން ހުރި އަންނައުނުގެ ބޭރުން ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(2) ފުލުހުންގެ ކަސްޓޮޑިއަލް ފެސިލިޓީއެއްގައި ބަންދުކޮށްފައި ހުރި މީހާގެ ސްޓްރިޕް ސާރޗެއް ހެދުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ސްޓްރިޕް ސާރޗް ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، މީހަކު ލައިގެން ހުރި އަންނައުން ހިއްލައިގެން ނުވަތަ ބާލައިގެން، އޭނާގެ ހަށިގަނޑު ބަލައި ފާސްކުރުމަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ސްޓްރިޕް ސާރޗެއް ހަދަންވާނީ، [illegible]

އެއްޗެއް، އޭނާގެ ހަށިގަނޑުގައި ފޮރުވާފައިވާ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމުގައި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެގެންނެވެ.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ސްޓްރިޕް ސަރޗް ހަދަންވާނީ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސް ރޭންކަށްވުރެ މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާގެ ގައިގައި [illegible]، އަދި، އޭނާ ބަލައި ފާސްކުރާހިނދު [illegible] [illegible]، ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާ އެއް ޖިންސެއްގެ މީހުން އެކަންޏެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުމަށްޓަކައި ފުލުހުގެ ޚިދުމަތުގައިވާ މީހާ އެއް ޖިންސުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އޭނާއާ އެއް ޖިންސުގެ މީހަކު [illegible] ހާޒިރުކޮށްގެން، އެ މީހަކު [illegible] ފުލުހުގެ ޚިދުމަތުގައި މީހާ ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ. އެ ހާލަތުގައި މީހަކު ބަލައި ފާސްކުރެވޭނީ [illegible] [illegible]، ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާ އެއް ޖިންސެއްގެ މީހުން އެކަންޏެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މީހެއްގެ ސްޓްރިޕް ސަރޗެއް ހަދާނަމަ، ހަދާ ތަނެއްގައި، ނުވަތަ ގިނަ ބަޔަކުގެ ކުރިމަތީގައި އެކަން ކުރެވިގެންނުވާނެއެވެ. ސްޓްރިޕް ސަރޗް ހަދާއިރު، [illegible] [illegible]، ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާ އެއް ޖިންސުގެ އޮފިސަރުންގެ ބަލައި ފާސްކުރަން ބޭނުންވާ އެންމެ މަދު މިންވަރެއްގެ އޮފިސަރުންނެވެ. އަދި ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާ އަމިއްލައަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޭނާގެ ގައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] މީހާގެ ގައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible].

(ވ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ސްޓްރިޕް ސާރޗެއް ހޯދުމުގައި، އެއްވެސް ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގެ އިންވޭސިވް ސާރޗެއް ހަދަންޖެހިއްޖެނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ. އެފަދަ ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، އެ އަމުރުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިން އަމަލުކުރުމުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިތުރު އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރަންވާނެވެ.

61. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ދެ ނަންބަރު އިތުރުކުރުން.

55. (ހ) (5) އެ މީހެއްގެ އިސްކޮޅާއި ބަރުދަން ބަލައި ރިކޯޑުކުރުން؛

(6) ހައްޔަރުކުރެވުނުއިރު، ނުވަތަ ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަށް ގެންދެވުނުއިރު އެއްވެސް އަނިޔާއެއް ލިބިފައިވޭތޯ ބެލުން.

62. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފެށޭ އިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

55. (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤެއްގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރެވޭނީ، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، އެ އަމުރެއްގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

63. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

55. (ނ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއް ކުރުމަށް

ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދެވޭނީ، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެކަންޏެވެ.

(1) ޖޭލްކުރުމުގެ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހެއް ބަލައި ފާސްކުރަންޖެހިއްޖެ ހިނދެއްގައި؛ ނުވަތަ

(2) ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށާގުޅޭ އެއްޗެއް އޭނާގެ ހަށިގަނޑުގައި ފޮރުވާފައިވާ ކަމަށް ޝައްކުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބު އޮވެގެން ބަލައި ފާސްކުރަންޖެހިއްޖެ ހިނދެއްގައި.

64. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ގ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ތިން އަކުރު އިތުރުކުރުން.

55. (ޏ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއް ކުރުމަށް ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދެވޭނީ، ޖިނާއީ ކުށްކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހުންނާ ގުޅޭގޮތުން އެކަންޏެވެ.

(ސ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއް ކުރުމަށް ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދެވޭނީ، ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށްތަކުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހުންނާ ގުޅޭގޮތުން އެކަންޏެވެ.

(ޑ) (1) ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި މީހެއްގެ އިނގިލީގެ ނިޝާން ނެގުމަށް އޭނާ ރުހުން ނުދިނިޔަސް، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، އަދި މި މާއްދާގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (5) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފުލުހުންނަށް އޭނާގެ އިނގިލީގެ ނިޝާން ނެގިދާނެއެވެ.

(2) މި މާއްދާގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ފުލުހުންގެ އިސްވެރިޔަކު

މީހެއްގެ އިނގިލީގެ ނިޝާން ނަގަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނީ އިންޒާރު އިއްވުމަށްފަހުގައެވެ. އަދި އިނގިލީގެ ނިޝާން ނަގާ ބޭނުމާއި، އެކަން ކުރުމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާކަމާއި، އެކަން ކުރުމުގެ ބާރު ލިބިދޭ ގޮތާއި، އެފަދައިން ނެގޭ އިނގިލީގެ ނިޝާން މި ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އޭނާއާ ދެކޮޅަށް ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެކަމުގެ އިންޒާރު ދިނުމަށްފަހުގައެވެ.

(3) މި މާއްދާގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މީހެއްގެ އިނގިލީގެ ނިޝާން ނަގަންވާނީ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ ރޭންކުން ފެށިގެން މަތީ ރޭންކުތަކުގެ އޮފިސަރުންގެ ހުއްދަ ލިބިގެންނެވެ. އެ ހުއްދަ އެ އޮފިސަރު ދޭންވާނީ، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ އިނގިލީގެ ނިޝާން ނެގުމަކީ އެ ހައްޔަރުކުރުމުން ކުށުގެ ތަޙްޤީޤަށް އެހީތެރިވެދޭނެ ކަމެއް ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވެންނަމައެވެ.

(4) މި މާއްދާގެ (2) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް ލިޔުމުން ރެކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

(5) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެގޭ އެއްވެސް އިނގިލީގެ ނިޝާނެއް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއާ ދެކޮޅަށް ބޭނުންކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(6) ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ އިނގިލީގެ ނިޝާން ދިނުމަށް އޭނާ ރުހުން ދޭ ޙާލަތުގައި، އެ ރުހުން ދީފައިހުންނަންވާނީ ލިޔުމުންނެވެ. އަދި ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ ރުހުމާއެކު އިނގިލީގެ ނިޝާން ނަގާ ޙާލަތުގައިވެސް މި މާއްދާގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.

65. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (މ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

55. (މ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ހަށިގަނޑުގެ ބޭރުން ނެގޭ ސާމްޕަލެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހަށިގަނޑުގެ ޕިއުބިކް ސަރަހައްދު ނޫން އެހެން ހިސާބުތަކުން ނެގޭ އިސްތަށްޓާއި؛ ނިޔަފަތްތަކާއި ނިޔަފަތީގެ ދަށުން ނެގޭ ސްވޮބް ސާމްޕަލާއި؛ އަނގައިންނާއި ހަށިގަނޑުގެ އެހެނިހެން ހިސާބުތަކުން ނެގޭ ސްވޮބް ސާމްޕަލާއި؛ ކުޅާއި؛ ކުޑަކަމުދާ ތަކެއްޗާއި؛ އިނގިލީގެ ނިޝާން ފިޔަވައި ހަށިގަނޑުގެ ހަމުގައި ފެންނަން ހުންނަ ތަފާތު ނިޝާންތަކަށެވެ. މި މާނައިގެ ތެރޭގައި އަނގަ ފިޔަވައި ހުޅުވިފައި ހުންނަ ގުނަވަންތަކުން ނެގޭ ސާމްޕަލެއް ނުހިމެނެއެވެ.

66. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

60. (ވ) މި މާއްދާގެ (ނ) ނުވަތަ (ރ) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ފަނޑިޔާރު ނިންމައިފިނަމަ، އެ ނިންމުން، ކޮންމެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހަކުން މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ. އަދި، އޭނާ އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތްތޯ ބެލުމަށްޓަކައި، އޭނާ ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ ފަރާތުން، އޭނާ ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރަންވާނެއެވެ.

67. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގެ ފަހަތުން އަންނަނިވި ފަދައިން [illegible] އަކުރު އިތުރުކުރުން.

60. (މ) މި މާއްދާގެ (ވ) [illegible] [illegible]، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ [illegible]، މި މާއްދާގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން [illegible] މީހަކު، އޭނާގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible].

(ޓ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރަކު ނިންމާ ނިންމުމެއް، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އެހެން ނިންމުންތަކެއް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށާއި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޔ) ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހަކު ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާނެ އުސޫލުތަކާއި، އެފަދަ މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި ކޯޓުން ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކާއި، ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވާ މީހުންގެ ބަންދުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

68. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

64. (ށ) މި މާއްދާގެ (ރ) އާއި (ބ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ބަންދުން ދޫކޮށްލާ މީހާ ޢަމަލުކުރަމުންދާކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި އުސޫލަކަށް ޟާމިނުގެ ފަރާތަށް ކުރެވެން ހުރި އެންމެހައި މަސައްކަތްތައް ކުރަންވާނެއެވެ.

69. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 71 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ތިން އަކުރު އިތުރުކުރުން.

71. (ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަށް މީހަކު ހާޒިރުކުރަންވާނީ، 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ނޯޓިސެއް ދިނުމަށްފަހުގައެވެ.

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހާޒިރުވުމަށް [illegible]، ހާޒިރުކުރުމުގެ [illegible] ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ލިޔުމާ ހަވާލުވުމަށްފަހު، މަޤުބޫލު އުޒުރެއް ދެދުވެރިވެގެން، ހާޒިރުނުވެވޭނަމަ، ހާޒިރުވުމަށް އަންގާފައިވާ ގަޑި ޖެހުމުގެ ފަސްވެގެން 2 (ދޭއް) ގަޑިއިރުގެ ކުރިން ހާޒިރުނުވެވޭ ސަބަބު އަންގަންވާނެއެވެ.

70. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

72. (ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްކަމުގައިވިޔަސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭންކިންގއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގައި، ބޭންކުއެއްގެ ކަސްޓަމަރެއްގެ އެކައުންޓްތަކާއި، ޓްރަސްޓްތަކާއި، ޑިޕޮސިޓްތަކާއި، ސޭފް ޑިޕޮސިޓް ބޮކްސްތަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތެއް، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހާމަކުރުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއްނާޅާނެއެވެ.

71. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ފަހަތުން އަންނަނިވި ފަދައިން ނަންބަރެއް އިތުރުކުރުން.

74. (ހ) (7) ޤައުމީ ސަލާމަތާ ގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު) ގައި ނުވަތަ ކަމާބެހޭ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖިނާއީ ކުށްތައް.

72. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގެ ފަހަތުން އަންނަނިވި ފަދައިން ނަންބަރެއް އިތުރުކުރުން.

74. (ނ) (6) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ސަރުވެއިލެންސްކުރަން ބޭނުންވާ މުޢާމަލާތުގެ ބާވަތް.

73. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

74. (ނ) (5) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ހުއްދަކުރާ ސަރވެއިލަންސް ހިންގުމުގައި ޒިންމާއުފުލާނެ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާގެ އިސް އޮފިސަރުގެ ނަމާއި މަޤާމާއި ސަރވިސް ނަންބަރު.

74. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ފެށޭ އިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

74. (ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޒާތީ މުޢާމަލާތް ސަރވެއިލަންސްކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާއިރު، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތުގެ އިތުރުން އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

75. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

74. (ބ) (1) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސެއް ހިންގުމަށް ބޭނުންކުރާނެ ސަރވެއިލަންސް ޑިވައިސް ނުވަތަ ޑިވައިސްތަކުގެ ބާވަތް؛

76. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

74. (ބ) (3) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސެއް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ މުޢާސަލާތީ ވަސީލަތުގެ ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތް އެނގޭނަމަ، އެ ފަރާތް؛

77. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

74. (ބ) (4) އެ އަމުދުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސެއް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ
މުއާސަލާތީ ވަސީލަތަކީ ވަކި ތަނެއްގައި ހުރި މުއާސަލާތީ
ވަސީލަތްތަކާއި، ނުވަތަ ވަކި ތަނަކަށް ވަދެގެން ގެންދާ
ވާސިލުވެވޭނެ ވަސީލަތްތަކާއި، އެ ތަކެތި.

78. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

74. (ހ) (3) އެ އަމުދުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސްކުރަން ބޭނުންވާ މުއާމަލާތުގެ
ބާވަތް؛

79. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގެ ފަހަތުން އަންނަނިވި ފަދައިން
ނަންބަރެއް އިތުރުކުރުން.

74. (ހ) (8) އެ އަމުދުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސެއް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ
މުއާސަލާތީ ވަސީލަތަކީ ވަކި ތަނެއްގައި ހުރި މުއާސަލާތީ
ވަސީލަތްތަކާއި، ނުވަތަ ވަކި ތަނަކަށް ވަދެގެން ގެންދާ
ވާސިލުވެވޭނެ ވަސީލަތްތަކާއި، އެ ތަކެތި.؛

80. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

74. (ހ) (5) އެ އަމުދުގެ ދަށުން ހުއްދަދޭ ސަރވެއިލަންސް ހިންގުމުގައި
ޒިންމާދާރުވާ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާގެ އިސް އޮފިސަރުގެ
ނަމާއި މަޤާމާއި ސަރވިސް ނަންބަރު؛

81. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

75. (ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި އެ އަމުރު ނެރޭ ތާރީޚުގައި، އެ އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނަށް ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއިން ފޮނުވަންވާނެއެވެ. އަދި ހަމަ އެއާ އެކުއެކީގައި، އެކަން ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ މީހާއަށް އަންގައި، އެ އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް އެންމެ ލަސްވެގެން 36 (ތިރީސްހައެއް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އޭނާއަށް ދޭންވާނެއެވެ.

82. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.

ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ
އިދާރާތަކުން ދޭ ހުއްދަ
ލިޔުމުން އޮތުމާއި
ލިޔުމުން ރެކޯޑުކުރުން

79-1 (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއެއްގެ އޮފިސަރެއް ނުވަތަ ފުލުހުންގެ އޮފިސަރެއް، ވަކި ކަމެއް ކުރުމުގައި، އޭނާއަށްވުރެ މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދަ ބޭނުންވާނެ ކަމަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ހުއްދަ ހޯދަންވާނީ ލިޔުމުންނެވެ. ލިޔުމުން ނޫން ގޮތަކަށް އެ ހުއްދަ ދިނުމަށް މި ޤާނޫނު ހުއްދަކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހު، އެކަމެއް ކޮށް ނިންމައި، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އެކަން ލިޔުމުން ރެކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަ ލިޔުމުން ދޭއިރު، ނުވަތަ ލިޔުމުން ނޫން ގޮތަކަށް ދޭ ހުއްދަ ލިޔުމުން ރެކޯޑުކުރާއިރު، އަންނަނިވި ކަންކަން އެ ލިޔުމުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ކުރުމަށް ހުއްދަ ދިން އަމަލުގެ ތަފްސީލު؛

(2) ހުއްދަ ދިން އޮފިސަރުގެ ނަމާއި ރޭންކާއި ޕޯސްޓް؛

(3) ހުއްދަ ދިން ތާރީޚާއި ވަގުތު؛

(4) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިތުރު މަޢުލޫމާތު.

83. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

83. (ށ) ދައުލަތުން ދަޢުވާއެއް ސާބިތުކުރަން ހުށަހަޅާ ހެކީގެ ތެރޭގައި ސަތަރީ ހެކި ހިމެނޭނަމަ، ހެކިބަސް ދޭ މީހާއަށް ހިމާޔަތްދިނުމަށް އެދޭ ޙާލަތުގައި ދުށްވީ، އެ ހެކިބަސް ދޭ މީހާ ނުވަތަ މީހުންގެ ތަފްސީލު ދަޢުވާ ފޯމުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.

84. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 84 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ދަޢުވާގެ ލިޔެކިޔުން ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ދިނުން

84. ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ، ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓަށް ބަލައިގަނެވުނުމާ، އެ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް އެކަން އަންގައި، އެ ދަޢުވާއާއި ދަޢުވާއާގުޅޭ އެންމެހައި ލިޔެކިޔުމުގެ ކޮޕީއެއް، ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ކޯޓުން ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

85. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 86 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ވަކި ކުށްކުށަށް ވަކި ދަޢުވާކުރުން

86. (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކޮންމެ ޖިނާއީ ކުށަކަށް ވަކި ދަޢުވާއެއް ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ށ)، (ނ) އަދި (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތުގައި ފިޔަވައި، އެއިން ކޮންމެ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ، ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓެއްގައި އުފުލަންވާނީ، ވަކި ދަޢުވާއަކުގެ ގޮތުގައެވެ.

86. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 89 ވަނަ މާއްދާ އުނިކުރުން.

87. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

އެއް ދަޢުވާ ސާބިތުވުމުން ދެން ހުރި ދަޢުވާ ދޫކޮށްލުން

90. (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް އެއް ދަޢުވާއަކަށްވުރެ ގިނަ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި، އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވާ އެއް ކުށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ކުށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ދެން ހުރި ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއްގެ، ނުވަތަ އެ ހުރިހާ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އަނބުރާ ގެންދިޔާނެއެވެ.

88. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

90. (ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

89. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 91 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ދަޢުވާއަށް ބަދަލު ގެނައުން

91. (ހ) އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން، އަދި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް އެކަށީގެންވާ ނޯޓިސް ލިބިދީގެން، ކޯޓުގެ ހުއްދައާއެކު ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ތަފްސީލުތައް ބަދަލުކުރުމުގެ ނުވަތަ ދަޢުވާގައި އިތުރު ކުށް ހިމެނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން އިތުރުކުރާ ކަންކަން ބިނާވެފައި އޮންނަންވާނީ، ދަޢުވާގައި ފުރަތަމަ ހިމެނުނު ކުށް ނުވަތަ ކުށްތައް ބިނާވެފައިވާ ހަޤީޤަތުގެ މައްޗަށެވެ.

90. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 91 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

91. (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ތަފްސީލުތައް ބަދަލުކުރުމަށް ނުވަތަ ދަޢުވާގައި އިތުރު ކަން ހިމެނުމަށް ޕްރޮސީޑިއުރަލް މޯޝަނެއް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށްޓަކައި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް އެކަށީގެންވާ ނޯޓިސް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

91. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 91 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

91. (ށ) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުން ފެށުމަށް ފަހުގައި، ދަޢުވާގައި އިތުރު ކަން ހިމަނައިގެންނުވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ކޯޓުގެ ހުއްދައާއެކު ދަޢުވާ އާ މައްސަލަ ބިނާވެފައިވާ ކަންކަން، އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގެ މަރުޙަލާގައި ބަދަލު ކުރެވިދާނެއެވެ.

92. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 92 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުން

92. (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާއެއްގެ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުން ފެށުމުގެ ކުރިން، އެ ދަޢުވާއެއް އަނބުރާ ގެންދިއުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޕްރޮސީޑިއުރަލް މޯޝަނަކުން ލިބިގެންވާނެއެވެ. އެފަދައިން ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދިޔައިރު، ފަހުން އެ ދަޢުވާއެއްގެ [illegible] ޕްރޮސީޑިއުރަލް މޯޝަނަކުން ލިބޭ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދެވިދާނެއެވެ.

93. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 92 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

92. (ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮސީޑިއުރަލް މޯޝަނާ ދަޢުވާއެއް އަނބުރާ ގެންދަން އެދިއްޖެނަމަ، އެފަދައިން އެ ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދާ ސަބަބު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

94. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 93 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ދައުވާ ބާޠިލުވުން

93. (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަ ހިނދަކު، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ ބާޠިލުވާނެއެވެ.

(1) ދައުވާ ލިބޭ މީހާ މަރުވުން؛

(2) ދައުވާ އުފުލުމަށްފަހު ކޯޓުގައި މައްސަލަ ކުރިއަށްނުގެންގޮސް ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ފާއިތުވެފައިވަނިކޮށް، ދައުވާ އުފުލުމަށް ކޯޓުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުން؛

(3) އަލުން ދައުވާކުރެވޭ ގޮތަށް ދައުވާއެއް އަނބުރާ ގެންދިޔުމަށްފަހު އަލުން ދައުވާ ނުކޮށް ވަނިކޮށް، ދައުވާ އުފުލުމަށް ކޯޓުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުން؛

(4) ޖިނާއީ ދައުވާއެއް ބާޠިލުވާނެ ހާލަތެއް ކަމަށް އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހާލަތެއް މެދުވެރިވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް މެދުވެރިވުމުގެ ސަބަބުން ދައުވާއެއް ބާޠިލުވެއްޖެނަމަ ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޯޓުތަކުން ހަދާ ގަވާއިދުގައާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

95. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ދައުވާކުރުމުގެ

94. (ހ) ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

މުއްދަތުތައް

ގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ މި ޤާނޫނުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެމައްސަލައެއްގެ ތަޙުޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެމައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރުމަށްފަހު އެ މާއްދާގެ (ނ) ނުވަތަ (ރ) ގެ ދަށުން ދޫކޮށްލެވިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ ފަނޑިޔާރުގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރާތާ 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއްގެ ތަޙުޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެމައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުތައް އެފަދައިން ކަނޑައަޅާފައިވިނަމަވެސް، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިންވެސް، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އެފަދަ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙުޤީޤު ނިންމައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ފޮނުވަން މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މައްސަލައެއްގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިންވެސް، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އެ މައްސަލައިގައި ދައުވާ އުފުލުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހަކު ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް ކަމުގައިވެފައި، އެ މައްސަލައިގެ ބާވަތުން އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރެވިދާނެ

މައްސަލައެއް ކަމުގައިނުވާނަމަ، އެ މައްސަލައެއްގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި އެހެން އޮންނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހަކު ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް ކަމުގައިވެފައި، އެ މައްސަލައެއްގެ ބާވަތުން އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއްގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރެވިދާނެ މައްސަލައެއް ކަމުގައިނުވާނަމަ، އެ މައްސަލައެއްގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) ނުވަތަ (ބ) ގެ ދަށުން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ހުށަހަޅާނީ، ޕުލުސް ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއިންނެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެފަދައިން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދޭނަމަ، އެކަން، ލިޔުމުން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ރ) ނުވަތަ (ބ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދީފިނަމަ، އެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދޭންޖެހުނު ސަބަބު ބަޔާންކުރާ ލިޔުމެއް، އެ މައްސަލައެއްގެ ދައުވާއާއެކު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މިމާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ފަހުން ކޯޓަށް ދައުވާއެއް ހުށަހަޅާނަމަ، އެކަމުގެ ސަބަބު ލިޔުމުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

96. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.

107. (ނ) (3) ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރުމުގެ ހައްޤު އޭނާއަށް ލިބިގެންވާކަން އެނގުން؛

97. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.

107. (ނ) (4) ދަޢުވާއިން ބަރީއަވުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި އެކަށީގެންވާ ވަގުތާއި ވަސީލަތްތައް ލިބުމުގެ ހައްޤު، އޭނާއަށް ލިބިގެންވާކަން އެނގުން؛

98. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.

107. (ނ) (6) އޭނާގެ ހާޒިރުގައި ޝަރީޢަތްކުރުމުގެ ހައްޤު ލިބިގެންވާކަން އެނގުން؛

99. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (10) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.

107. (ނ) (10) އޭނާ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުރަން އިޢުތިރާފުވުމެއް ދިނަމަ، އޭނާގެ މައްސަލަ ފޮނުވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ 162 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަވަސް ނިޔާއިން ބެލުމަށް ކަމުގައި

އެންގުން.

100. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ދެ އަކުރު އިތުރުކުރުން.

108. (މ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދައުވާ ލިބޭ މީހާ ވާ އިޢުތިރާފަކީ، އެއްވެސް މަޖުބޫރުކުރުމެއް ނުވަތަ ނުފޫޒެއް ނުވަތަ ބިރުދެއްކުމަކާ ނުލައި، ބުއްދި ސަލާމަތުން ހުރެ އޭނާގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައިވާ އިޢުތިރާފެއް ނޫން ކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެ އިޢުތިރާފަކީ [illegible] މައްޗަށް ބިނާވެގެންވާ އިޢުތިރާފެއްކަން، ހުށަހެޅިފައިވާ ދަލީލާއި ހެކިތައް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު ފަސޭހައިން ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ އިޢުތިރާފު ކޯޓުން ބަލައިގަނެވޭނެއެވެ.

(ފ) ދައުވާ ލިބޭ މީހާ ވާ އިޢުތިރާފު ބަލައިނުގަތުމަށް މި މާއްދާގެ (މ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ނިންމައިފިނަމަ، އެ މައްސަލައިގައި ދެން ޝަރީޢަތްކުރާނީ، ދައުވާއަށް އިންކާރުކުރާ މީހެއްގެ މައްސަލަތަކުގައި އަމަލުކުރާ އުސޫލުންނެވެ.

101. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

108. (ނ) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި ދައުވާ ލިބޭ މީހާ ކުށަށް އިޢުތިރާފުވެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްސަލަ ކަމުގައިވާ ދައުވާގެ ޝަރީޢަތް، މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ ބާބުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހިންގުމަކާ ނުލައި، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން އެ މައްސަލަ އަވަސްނިޒާމުން ނިންމުމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމުގެ ބޭއްވުން ކުރީގައި ދައުވާ ލިބޭ މީހާއަށް ފުރުޞަތު ހޯދައިދޭންވާނެއެވެ.

102. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 114 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަންކުރުން

114. (ހ) މައްސަލައިގެ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމަށް ދައުލަތުން ހާޒިރުވާއިރު ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަންކޮށްދެވިދާނެކަމަށް، ވަކީލަކު އައްޔަންކުރުމަށް އެދޭނަމަ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.

103. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 128 ވަނަ މާއްދާގެ ފެށޫ ޢިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ހެކީގެ ގޮތުގައި ބަންދުކުރުން

128. ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ފަހުން ހެކިބަހުގެ ގޮތުގައި ބަންދުކުރުމަށްޓަކައި ނަގާ ހެކިބަސް ނުވަތަ އެ ހެކިބަހުގެ ބައެއް، ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުން ކޮންމެ ހާލަތެއްގައި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައި، ޝަރީޢަތުގައި ހެކީގެ ގޮތުގައި ބަންދުކުރެވިދާނެއެވެ.

104. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

129. (ބ) (1) އެ އަތޮޅެއްގެ ބަޔަކު، ދިގުމުއްދަތަކަށް ދިރިއުޅުމުގައި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް މުހިންމު އެއްޗެއް ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ

105. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 137 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ހެއްކަށްބެލުމުގެ ކުރިން ހާމަކުރުމަށް އެދުން

137. ހާމަކުރަން އެދޭ ހެއްކަކީ ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޝަރީޢަތުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭ ހެއްކަކަށްވެސް އެއީ މި ބާބުގެ ދަށުން ހުރި ހާމަކުރުމަށް އޮންނަ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ބޭނުން އުފުލައްވަންޏެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެފަދަ ހުރި ހާމަކުރުން ކުރުމަށް އިޖުރާއަތުކުރަމުންދާ، އެފަދަ ހުރި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާކަށް އަމަލުކުރުމުގައި ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

106. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 138 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ޝަރީޢަތް ހިންގޭނެ މައްސަލަތައް

138. އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުން ބޭއްވުމަށްފަހު، ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅޭނީ، އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި ދައުވާއަށް އިންކާރުކުރާ މީހުންގެ މައްސަލަތަކާއި، އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުން ހާޒިރުނުވާ މީހުންގެ މައްސަލަތަކެވެ.

107. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 139 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ކުށަށް އިޢުތިރާފުވެފައިވާ މީހުންގެ މައްސަލަތައް

139. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި ކުށަށް އިޢުތިރާފުވާ މީހުންގެ މައްސަލަތައް ބަލާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 162 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަވަސްނިޔާއިންނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި ކުށަށް އިޢުތިރާފުވެފައިވާ މީހުންގެ މައްސަލަތަކުގައި، އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުން ބާއްވާ ވަގުތުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން ރަސްމީ ބަންދުނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުން ބާއްވަންވާނެއެވެ.

108. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 142 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

142. (ހ) ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގެ ދައުވާ އުފުލުމަށްފަހު، [illegible] އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ހިންގަންވާނެއެވެ.

109. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 142 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ފަހަތުން އަންނަނިވި ފަދައިން ށ އަކުރު އިތުރުކުރުން.

142. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި [illegible] ޝަރީޢަތް

ހިންގުން ކަމަށް ބުނެވިފައިވީ، ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގެ ދަޢުވާ އުފުލާ ހިސާބުން ފެށިގެން އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމި ޙުކުމް ކޮށް، އަދަބު ކަނޑައެޅުމާ ހަމައަށް ހިނގާ މަރުޙަލާތަކަށް، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ގޮތަށް ބާރުއަޅައި، އެކަށީގެންވާ ލަސްވުމަކާ ނުލައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށެވެ. އަދި އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތަކުގެ ދެމެދުގައި ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ނުހިނގާނެ ގޮތުގެމަތިން އެ އަޑުއެހުންތައް ތާވަލުކުރެވި، ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގެ މަޤްސަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތަކުގެ ދެމެދުގައި ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ނުހިނގާނެ ގޮތުގެމަތިން އެ އަޑުއެހުންތައް ތާވަލުކުރެވި، ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށްގެންދިއުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

110. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް
އާންމުކޮށް
ހުޅުވާލައިގެން
ބާއްވުން

143. (ހ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތައް ފިޔަވައި އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްވެސް ކުރިއަށްގެންދަންވާނީ އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައިގެންނެވެ.

111. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 145 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

145. (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގެ ދަށުން ހެކި ހުށަހެޅުމުގައި އަމަލުކުރާނީ ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

112. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 148 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން.

އޯޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް ނެގުން

148. (ހ) ހެކީންގެ ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ހެކިން ހާޒިރުކޮށްގެން ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، ހެކިބަސްދޭ މީހާ ހުރީ ޝަރީޢަތް ހިނގަމުންދާ ރަށްނޫން އެހެން ރަށެއްގައި ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެމްބަސީއެއް ނުވަތަ ހައިކޮމިޝަނެއް ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ބިދޭސީ ޤައުމެއްގައި ކަމަށްވެފައި، އޭނާ ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުވުމަށް ދިގުމުއްދަތެއް ނެގުމުގެ ސަބަބުން، އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސް އެޅޭކަމަށް ފަނޑިޔާރަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އޭނާގެ ހެކިބަސް، އޯޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ނެގުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) ހެކިބަސްދޭ މީހާ ހުރީ ޝަރީޢަތް ހިނގަމުންދާ ރަށްނޫން އެހެން ރަށެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިން އޯޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ އެރަށެއްގެ ކޯޓަށް އެ މީހާ ހާޒިރުކޮށް، އެ މީހަކީ ކާކުކަން ޔަގީންކުރުމަށްފަހު ފަނޑިޔާރުގެ ކުރިމަތީގައި ހުވައިކުރުމަށްފަހުއެވެ. އެ މީހަކު ހުރީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެމްބަސީއެއް ނުވަތަ ހައިކޮމިޝަނެއް ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ޤައުމެއްގައިނަމަ، އެ މީހަކު އެމްބަސީއަކަށް ހާޒިރުކޮށް، އެމްބަސީ ނުވަތަ ހައިކޮމިޝަނުގެ ފަސްޓް ސެކްރެޓަރީގެ މަގާމަށްވުރެ މަތީ މަގާމެއްގައި ހުރި މީހެއްގެ ކުރިމަތީގައި ހުވައިކުރުމަށްފަހުއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޯޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް ނަގާއިރު، އަމަލުކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިން ފެށިގެން (ޅ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އުޞޫލުތަކާއި [illegible] [illegible]

(ރ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޯޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ އެކަމަށް ބޭނުންވާ

ވަސީލަތްތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ޤާއިމުކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުމުގައި އެކަށޭނެވެ.

113. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ހެކިބަސްދޭ މީހާއަށް ހިމާޔަތާއި ރައްކާތެރިކަން ލިބޭ ގޮތަށް ހެކިބަސް ނެގުން

149. (ހ) ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ހެކިން ހާޒިރުކޮށްގެން ކަމަށް
މި ޤާނޫނުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަވެސް،
ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި، އަދި އެ ޤާނޫނުގައި
ހެކިބަސް ދޭ މީހުން ހިމާޔަތްކުރުން، ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ހެކިބަސް
ނެގުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ހެކިބަސް ނެގުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ޝަރީޢަތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

114. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 152 ވަނަ މާއްދާގެ ފުރު އިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ފަނޑިޔާރަށް ޝަރީޢަތް ކުރިއަށްގެންދެވޭން ބާރަތެއް ދުރުވެރިވުން

152. ޝަރީޢަތް ހިނގަމުން ދަނިކޮށް ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުން ނިމި، ޙުކުމް
އިއްވުމުގެ ވަނިކޮށް ފަނޑިޔާރު ބަދަލުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ މަރުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ
ފަނޑިޔާރުގެ މަޤާމުގެ ދައުރު ހަމަވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެ ޝަރީޢަތަށް ފުރުޞަތުގެ ކުރިން
ދުރުވެރިވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކަށް، އެ ފަނޑިޔާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރުއްދާ
ކަމެއް ދުރުވެރިކުރުމުގެ ސަބަބުން އެ ޝަރީޢަތެއް ހިނގުމަށް ފަނޑިޔާރަކު
ނުކުޅެދިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ ޝަރީޢަތެއް ހިނގުމަށް އެއްވެސް ގޮތަކުން
ނުކުޅެދިއްޖެނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ
އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، އަންނަނިވި ދެގޮތުން ގޮތަކަށް އެ މައްސަލައިގައި ކޯޓަށް
ބަލަހައްޓަވާނެއެވެ. އަދި އެގޮތުން ކަނޑައަޅާ ގޮތް، ސަބަބާއެކު މައްސަލައިގައި
ހިމެނޭ ދެ ފަރާތަށް، އެ ކޯޓު ހިންގާ ބަލާފުރާ ފަނޑިޔާރު އަންގަންވާނެއެވެ.

115. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 152 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

152. (ހ) އެހެން ފަނޑިޔާރަކު އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް ކަނޑައެޅުން؛ ނުވަތަ

116. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 159 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

އަދަބު ކަނޑައެޅުން

159. (ހ) ދައުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވެފައިވާކަމަށް ފަނޑިޔާރު ކަނޑައަޅާ ހުކުމުގައި، ދައުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ، އެ ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ، އެ ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

117. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 161 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ
އުސޫލާ އެއްގޮތަށް
ޢަމަލުކުރުން

161. ދައުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ، އެ ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބައިގައި ބަޔާންވެގެންވާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑާއި، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިންނެވެ. ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ކުށަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގައި ހިމެނޭ ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންވާނީ، އެ ކުށް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލަށެވެ.

118. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 163 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

މެދުކެނޑުމެއް ނެތި ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށްގެންދިއުން

163. (ހ) ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ފެށުމަށްފަހު، މި ޤާނޫނުގެ 142 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދައިން، މެދުކެނޑުމެއްނެތި އެ ޝަރީޢަތް ހިންގާނެ އިންތިޒާމު، މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރު ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.

119. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 169 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

169. (ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޝަރީޢަތުގެ ލިޔެކިޔުންތައް ބެލުމުގައާއި، ކޮޕީނެގުމުގައާއި، އަޑުއެހުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

120. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

170. (ނ) 10,000/- (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން.

121. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 187 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ކުށުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުން

187. (ހ) މަރުކަޒީކޮށް ކުށުގެ ރެކޯޑު ބަލަހައްޓާނެ އިދާރާއެއް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެޓަރނީ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މަރުކަޒީކޮށް ކުށުގެ ރެކޯޑު ބަލަހައްޓާނެ އިދާރާއެއް ކަނޑައަޅާތާ 6 (ހައެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މަރުކަޒީކޮށް

ކުށުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުން ނިޒާމެއް، އެ އިދާރާއިން ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރާ ނިޒާމަކީ، ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި އިދާރާތަކަށް ވާސިލުވެވޭނެ ނިޒާމެއް ކަމުގައިވާންވާނެއެވެ.

(ރ) މަރުކަޒީކޮށް ކުށުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުމާގުޅޭ އެންމެހައި އުސޫލުތަކެއް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އިދާރާއިން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

122. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 188 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އުނިކުރުން.

123. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 191 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ކުށް ސާބިތުނުވާ ހާލަތުގައި ބަންދުން ދޫކުރުން

191. ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުނުވާކަމަށް ކޯޓުން ޙުކުމްކުރާއިރު، އެ މީހަކީ ބަންދުގައި ހުރި މީހެއްނަމަ، އެ މީހަކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އެ މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައި ހުރި ތަނުގެ އިދާރާއަށް ކޯޓުން ވަގުތުން އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި އެމީހަކީ، ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުފަތުރުކުރުމަށް ގެންގުޅޭ އެނޫންވެސް ރަސްމީ ލިޔުމެއް ހިފެހެއްޓިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އެ އެއްޗެއް ދޫކުރުމަށް އެ އެއްޗެއް ހިފެހެއްޓިފައިވާ އިދާރާއަށް ކޯޓުން ވަގުތުން އަންގަންވާނެއެވެ.

124. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 198 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

އިސްތިއުނާފުކުރުން

198. މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، ދަށު ކޯޓަކުން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމެއް، ނުވަތަ ނެރެފައިވާ އަމުރެއް ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގެ މަރުޙަލާގައި އެއިން ކޯޓަކުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް، ޤާނޫނުއަސާސީއާ ނުވަތަ ޝަރީޢަތާ އުސޫލާ ނުވަތަ ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާކަމަށް ދަޢުވާކުރެވިދާނެ، އެކަން ހާޒިރުކޮށް،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ނުވަތަ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް އެ ހުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ނުވަތަ ނިންމުމެއް އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެއެވެ.

125. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 204 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމުގެ އުސޫލު

204. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރެއް ހޯދައިގެން މެނުވީ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކަށް ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގައި، އެ އަމުރު ދޫކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގަވާއިދެއް، އަންނަނިވި އުސޫލުތައް އެކުލެވޭގޮތަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދައި، ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ވަކި ކޯޓަކަށް [illegible] [illegible] ބަދަލުގައި، އެކި ކޯޓުތަކުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ތެރެއިން މާއްދާގައި ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރެވިދާނެ ހަމަވެގެން 15 (ފަނަރަ) ފަނޑިޔާރުން ކަނޑައެޅުން؛

(2) އެއިން ފަނޑިޔާރަކު ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅުން؛

(3) ވިދިވިދިގެން ދެ ދުވަސް އެއް ފަނޑިޔާރަކު ކޯޓު އަމުރު [illegible] [illegible]؛

(4) ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމުގައި ފަނޑިޔާރުން [illegible] އުސޫލަކުން ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމުގެ އުސޫލު ހަމަޖެހުން؛

(5) އެ ފަނޑިޔާރަކު ދޫކުރާ ކޯޓު އަމުރަކީ، އެ ފަނޑިޔާރަކު ނިސްބަތްވާ ކޯޓަކުން ދޫކުރާ ކޯޓު އަމުރެއްކަމުގައި ބެލުން؛

(6) [illegible] ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރާނެ [illegible] ކަނޑައެޅުން؛

(7) ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމަކީ، ފަނޑިޔާރަކު ހުންނަ ތަނަކަށް ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރުން ގޮސް، އެކަމާގުޅޭ ލިޔުން ހުށަހެޅުމުން، އެ އަމުރު ދޫކުރުމާއި ދޫނުކުރުމާމެދު އެ ވަގުތު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭގޮތަށް އޮންނަކަމަކަށްވުން.

(ސ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދު އެކުލަވާލާނީ ސުޕްރީމް ކޯޓުންނެވެ.

126. ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ) ގެ ފެށޭ އިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

212. (ސ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ހައްދަ ގާނޫނެއްގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމުގެ ހައްދަ އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ ޙާލަތުގައި ފިޔަވައި، މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު އަންނަނިވި ކަންކަމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

127. ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 213 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

213. (ރ) "ފުލުހުންގެ މަރުކަޒެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ތަންތަނެވެ.

(1) މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ މައި އިދާރާ؛

(2) ދިވެހިރާއްޖެ އެކިއެކި ސަރަހައްދުތަކަށް ބަހާލައި، އެކި ސަރަހައްދުތަކުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ފުލުހުންގެ ސަރަހައްދީ މަރުކަޒުތައް؛

(3) އަތޮޅުތަކުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ އަތޮޅު ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންތައް؛

(4) ރަށްރަށުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ރަށު ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންތައް؛

(5) ރަށްރަށުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ފުލުހުންގެ ޕޯސްޓުތައް؛

(6) މާލޭގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންތައް؛

(7) މީގެ އިތުރުންވެސް ފުލުހުންގެ ހިދުމަތާގުޅޭ ވަކި ހާއްސަ ދާއިރާތަކުގެ މަސައްކަތަށް ހާއްސަކޮށްގެން އުފައްދައި ހިންގާ މަރުކަޒުތައް.

.128 ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 213 ވަނަ މާއްދާގެ (ޗ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

.213 (ޗ) "ކުއްޖާގެ ވެރި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުއްޖެއް ހިނގާ ހިނދު، އެ ކުއްޖާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ވާޖިބާއި ނުވަތަ ހައްޤު ނުވަތަ އިޚްތިޔާރު ހުރި ކޮންމެ ފަރާތެކެވެ.

.129 ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 213 ވަނަ މާއްދާގެ (ޝ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ހަތް އަކުރު އިތުރުކުރުން.

.213 (ޞ) "ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) އަށް އަމަލުކުރަމުންދާ ހިނދަކު އެ ޤާނޫނާއި، ހެއްކާ ގުޅޭގޮތުން ޝަރީޢަތުގައި އަމަލުކުރަމުން މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް ބަޔާންކޮށް ހަރުދަނާކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ވަޒަންކުރާ ޤާނޫނުތަކާއި އެ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއިވެސް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ޢ) "[illegible]" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ބަލައި ފާސްކުރުމަށްޓަކައި މީހަކު ހުއްޓުވާ ހުއްޓުވުމަށެވެ. އެ ބާރުތަކުގައި އޭނާގެ މިނިވަންކަން ނިމުމަކަށް އައީ ކަމަށް ބަލައި، ޤާނޫނީ އިންޒާރުދީ، ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ދީ ހަމަކަން ޤާއިމުކުރުމެވެ.

(ހ) (1) "ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނައުން" ކަމަށް ބުނެފައިއެވަނީ، އަންނަނިވި ދެ ހާލަތުންކުރެ ހާލަތެއްގައި ވީހާ ހުރި ހާލަތަށް ނިސްބަތްކޮށެވެ.

i. ހައްޔަރަށް ނުވާގޮތަށް ނުވަތަ ބަންދުކުރުމަށް ނުވާގޮތަށް ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ސުވާލުކުރުމަށްޓަކައި ފުލުހުންގެ މަޑުކަޖެހަން ގެނައުމަށްފަހު ނުވަތަ ހާޒިރުކުރުމަށްފަހު ހިނގާ 4 (ހަތަރެއް) ގަޑިއިރުގެ ވަގުތު އެތަނުގައި ހޭދަކުރާ ކުރުން؛ ނުވަތަ

ii. ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ނުވަތަ ބަންދުކުރުމަށްފަހު ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހައްޔަރުގައި ނުވަތަ ބަންދުގައި އޭނާ ހުންނަ ހުރުން.

(2) ކުށުގެ ތުހުމަތެއްގައި ނޫންގޮތަކަށް ސުވާލެއްކުރުމަށް ނުވަތަ މައުލޫމާތު ސާފުކުރުމަށް ނުވަތަ ހެކިބަހެއް ހޯދުމަށްޓަކައި ފުލުހުންގެ މަޑުކަޖެހަން ހާޒިރުވާ މީހާ އެދުނީ މި މާއްދާގެ ބަންދުކުރުމަށްޓަކައި، ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ކަމަކުން ނުބެލެވޭނެއެވެ. ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނައުމުގެ ހާލަތުގައި، ޤާނޫނީ އިންޒާރުދީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) (1) "ހައްޔަރުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައިއެވަނީ، މީހެއްގެ މިނިވަންކަން ހުއްޓުވުމަކަށް ގެނެސް، މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ އިންޒާރު ދިނުމާއެކު، ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް އޭނާ ގެނައުމެވެ.

(2) ފުލުހުންގެ ހައްޔަރުގައި މީހަކު ހުންނާނީ އޭނާ ފުލުހުންގެ ބަންދަށް ބަދަލުވުމާ ހަމައަށެވެ. ފުލުހުންގެ ހައްޔަރުގައި ހުންނަ މީހާ ފުލުހުންގެ ބަންދަށް ބަދަލުކުރެވޭނީ، އޭނާގެ މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރާ ޑިޕާޓްމަންޓުގެ އިސްވެރިއެއް އޭނާ ބަންދަށް ބަދަލުކުރުމަށް ކަނޑައަޅުއްވުމުން ނުވަތަ ފަނޑިޔާރަކު އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރުމުންނެވެ.

(3) ހައްޔަރުގައި މީހަކު ހުންނަ ވަގުތު، މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ އިންޞާފުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ހައްޤުތައް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޔ) "ބަންދުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު އޭނާ ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ ހާލަތަށެވެ. ބަންދުގެ މުއްދަތުގައި އޭނާ ހުންނާނީ ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ ކަސްޓޮޑިއަލް ޖަގަހެއްގައެވެ. ބަންދުގައި ހުންނަ ވަގުތު މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ އިންޞާފުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ހައްޤުތައް ހުންނަ މީހަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޕ) "ވެރިފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަމިއްލަ ތަނަކާ ގުޅިގެންނަމަ، އެ ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތަކަށެވެ. ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ތަނަކާ ގުޅިގެންނަމަ، އެ ތަން ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ފަރާތަކަށެވެ. އެއްގޮތް އިމާރާތެއްގެ ވަކި ބުރިއެއް ނުވަތަ ބައެއްނަމަ، އެ ބުރިއެއް ނުވަތަ ބައެއްގެ ވެރިފަރާތަކަށެވެ. އަދި އެއިން އެއްވެސް ފަރާތެއް އެއިން ތަނެއްގައި ނެތް ހާލަތެއްގައިނަމަ ނުވަތަ އެނޫން ހާލަތެއްގައިނަމަ، އެތަނެއްގައި ދިރިއުޅޭ ނުވަތަ އެ ތަނާ ވަގުތަކު ބާރުވެރި ފަރާތެއްވެސް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ޖ) "މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރާ ފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޖިނާއީ ކުށަކާ ގުޅިގެން ސުވާލުކުރެވޭނެ މީހާ ނުވަތަ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ކަމަށް އާއި ކަނޑައަޅާ، ޤާނޫނުން

18

(އަށާރަ) އަހަރުން މަތީގެ ކޮންމެ މީހަކަށެވެ.

130. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް .... ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލާގުޅޭ

ތިރީގައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހުތަކާ ގުޅިގެން، ބިލުގައި އެކުލެވޭ ކަމާގުޅޭ މާއްދާތައް ޤާނޫނުގައި މިހާރު އޮތްގޮތާއި، އެ މާއްދާތައް އިސްލާހުކުރަން ހުށަހަޅާ ގޮތް އެނގޭނެގޮތަށް ތާވަލެކެވެ.

#	ޤާނޫނުގެ މާއްދާ	އިސްލާހުކުރަން ހުށަހަޅާ ގޮތް
.1	ހުކުމްކުރުން 8. "ހުކުމްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓަކުން ޖިނާއީ ދަޢުވާއެއްގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށްފަހު، އެ ދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް، ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާކަމަށް ނުވަތަ ސާބިތުނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނުގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރާ ހުކުމަށެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. ހުކުމްކުރުން 8. "ހުކުމްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓަކުން ޖިނާއީ ދަޢުވާއެއްގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށްފަހު، ނުވަތަ އެފަދަ މައްސަލައެއް އަވަސް ނިޔާއިން ބެލުމަށްފަހު، އެ ދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް، ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ކަމަށް ނުވަތަ ސާބިތުނުވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ނުވަތަ ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތް އެ މައްސަލައިގައި މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނުގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރާ ހުކުމަށެވެ.
.2	ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ 9. "ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޖިނާއީ ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވިގެން އެ މީހަކާ ދެކޮޅަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަޙްޤީޤު ހިންގަމުންދާ ނުވަތަ ހިންގާފައިވާ، އެހެންނަމަވެސް އެ ކުށުގެ ދަޢުވާ އުފުލިފައިނުވާ ނުވަތަ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވިނަމަވެސް، ކުށް ސާބިތުވެފައިނުވާ މީހާއަށެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ 9. "ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޖިނާއީ ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވިގެން އެ މީހަކާ ދެކޮޅަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަޙްޤީޤު ހިންގަމުންދާ، ނުވަތަ ހިންގާފައިވާ، އެހެންނަމަވެސް އެ ކުށުގެ ދަޢުވާ

			އުފެދިފައިނުވާ، ނުވަތަ ދަޢުވާ އުފެދިފައިވިނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޙުކުމްކުރެވިފައިނުވާ މީހަކަށެވެ.
.3	މައްސަލަ ބާޠިލުކުރުން	.14 "މައްސަލަ ބާޠިލުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާ އަސާސަކަށް ސާފުވެފައިވާތޯ ބެލުމަށާއި، ދަޢުވާއަށް އެނާ ޖަވާބުދާރީވާ ގޮތް ބެލުމަށާއި، ދަޢުވާއައިގެން ކުރިއަށްދާން ތަނެއް އޮތްތޯ ބެލުމަށްފަހު، އެ ދަޢުވާއައިގެން ކުރިއަށްދާން ތަނެއް ނެތްކަމަށް ފެނުނު ހާލަތެއްގައި އެ ދަޢުވާ ކުރިއަށްގެންދިޔުން ނެތި ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ބާޠިލު ކުރުމަށެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .14 މައްސަލަ ބާޠިލުކުރުން "މައްސަލަ ބާޠިލުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާ އަސާސަކަށް ސާފުވެފައިވާތޯ ބެލުމަށާއި، ދަޢުވާއަށް އެނާ ޖަވާބުދާރީވާ ގޮތް ބެލުމަށާއި، ދަޢުވާއައިގެން ކުރިއަށްދާން ތަނެއް އޮތްތޯ ބެލުމަށް ބާރާ އިޙްތިޔާރު އަދާކުރުމަށްފަހު، އެ ދަޢުވާއައިގެން ކުރިއަށްދާން ތަނެއް ނެތްކަމަށް ފެނުނު ހާލަތެއްގައި އެ ދަޢުވާ ކުރިއަށްގެންދިޔުން ނެތި ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ބާޠިލު ކުރުމަށެވެ.
.4	ދަޢުވާކުރުން	.16 "ދަޢުވާކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ކުރިން ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ އެ ކުށް ކުރިކަމަށް ޝަރީޢަތުގައި އިސްބާތުކުރުމަށް ހުރި ހެކިތަކާއި ހުއްޖަތްތަކާއި، ކުށުގެ އިލްތިބާސް ތަޙްޤީޤުގެ ތަފްސީލުތަކާއި އެކު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ޝަރީޢަތަށް ދަޢުވާކުރުމެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .16 ދަޢުވާކުރުން "ދަޢުވާކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ކުރިން ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ އެ ކުށް ކުރިކަމަށް ޝަރީޢަތުގައި އިސްބާތުކުރުމަށް ހުރި ހެކިތަކާއި ހުއްޖަތްތަކާއި، ކުށުގެ އިލްތިބާސް ތަޙްޤީޤުގެ ތަފްސީލުތަކާއި އެކު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެ ކުށުގެ ޝަރީޢަތަށް ދަޢުވާކުރުމެވެ.
.5	ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާ	.18 "ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފުލުހުން ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށުން ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ ބާރު، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުން ލިބިދީފައިވާ ކޮންމެ މުއައްސަސާއެކެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .18 ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާ "ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފުލުހުން ހިމެނޭގޮތުން، ޖިނާއީ ކުށް ތަޙްޤީޤުކުރުން، ދައުލަތުގެ ބާރު، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުން ލިބިދީފައިވާ ކޮންމެ ތަޙްޤީޤީ އިދާރާއެކެވެ.

.6	ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް	.19	"ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓެއްގައި ޤަޟިއްޔާއެއްގެ ކުރިމަތީގައި ބޭއްވޭ ކޮންމެ އަޑުއެހުމަކަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ޤަޟިއްޔާއެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކޮށް، ބޭއްވޭ އަޑުއެހުމާއި، އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމާއި، ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތަކާގުޅޭ އަޑުއެހުންތަކާއި، މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ހިމެނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް .19 "ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޖިނާއީ މައްސަލައެއް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓެއްގައި ޤަޟިއްޔާއެއްގެ ކުރިމަތީގައި ބޭއްވޭ ކޮންމެ އަޑުއެހުމަކަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ޤަޟިއްޔާއެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކޮށް ބޭއްވޭ އަޑުއެހުމާއި، އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމާއި، ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތަކާގުޅޭ އަޑުއެހުންތަކާއި، މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތަކާއި، ޙުކުމްކުރުމާއި އަދަބު ކަނޑައެޅުމަށް ބާއްވާ އަޑުއެހުންތައް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.
.7	ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށް	.22	"ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށަކަށެވެ. (ހ) މީހުން މެރުމުގެ ކުށް؛ (ށ) އިންތިޒާމުކުރެވިގެން ހިންގާ ބޮޑެތި ޖިނާއީ ކުށް؛ (ނ) ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށް؛	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

(ރ) މަނީ ލޯންޑަރިންގ އާއި ޓެރަރިޒަމް ފައިނޭންސްކުރުމުގެ ކުށް؛

(ބ) މީހުން ޓްރެފިކްކުރުމުގެ ކުށް؛

(ޅ) މަސްތުވާތަކެތި ޓްރެފިކްކުރުމުގެ ކުށް؛

(ކ) ވައްކަން، ފޭރުން، ޚިޔާނާތްތެރިވުމާއި، މަކަރާއި ހީލަތް އަދި [illegible] ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން މަތީގެ މައްސަލަތައް؛

(އ) ކޮރަޕްޝަނުގެ ކުށް؛

(ވ) [illegible] ކުށް؛

(މ) މީހެއްގެ ގުނަވަނެއް ނުވަތަ ގުނަވަނެއްގެ ބައެއް ނުވަތަ [illegible] [illegible] ގޮތަކަށް [illegible] ހިންގުން؛

ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށް

22. "ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެކެވެ.

(ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]) ގެ 110 ވަނަ މާއްދާއި 111 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] ކުށް؛

(ށ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 14 ވަނަ މާއްދާއި 20 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ރޭޕްކުރުމުގެ ކުށް؛

(ނ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ އިސްތިސްނާއީ ފިޔަވަޅުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) 3 ވަނަ މާއްދާއި 4 ވަނަ މާއްދާއި 5 ވަނަ މާއްދާއި 6 ވަނަ މާއްދާއި 8 ވަނަ މާއްދާއި 9 ވަނަ މާއްދާއި 10 ވަނަ މާއްދާއި 11 ވަނަ މާއްދާއި 12 ވަނަ މާއްދާއި 15 ވަނަ މާއްދާއި 16 ވަނަ މާއްދާއި 17 ވަނަ މާއްދާއި 18 ވަނަ މާއްދާއި 19 ވަނަ މާއްދާއި 20 ވަނަ މާއްދާއި 21 ވަނަ މާއްދާއި 23 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްތައް؛

(ރ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށްތައް؛

(ލ) ދައުލަތުގެ އިސްތިޤްލާލު މިނިވަންކަމަށް ގެއްލުންވާ އަމަލު ހިންގުން.	(ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2014 (މަނީ ލޯންޑަރިންގ އަދި ޓެރަރިޒަމަށް ފައިނޭންސްކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މަނީ ލޯންޑަރިންގ އަދި ޓެރަރިޒަމަށް ފައިނޭންސްކުރުމުގެ ކުށް؛ (ށ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2013 (މީހުން ޓްރެފިކުކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޓްރެފިކުކުރުމުގެ ކުށް؛ (ނ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ޓްރެފިކުކުރުމުގެ ކުށް؛ (ރ) އަންނަނިވި ކުށްކުށުގެ ތެރެއިން 100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން މަތީގެ ފައިސާގެ އަދަދު ހިމެނޭ ކުށްކުށް؛ (1) ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 210 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްކުށް؛ (2) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޓެކްސް ދައްކުމުން އެއްކިބާވުމުގެ ކުށް؛

(3) ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2000 (ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވުމާއި މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރިޝްވަތުގެ ކުށްތަކާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކޮރަޕްޝަންގެ ކުށްކުން.

(ވ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން ފަސްދުގައި މީހަކު ޖެހުމުގެ ކުށާއި 6 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ތޫނު އެއްޗެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ ސަބަބުން މީހަކު މަރުވުމުގެ ކުށާއި 7 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މީހެއްގެ ގުނަވަނެއް ނެތިދާފަދަ ގޮތަކަށް ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ ކުށާއި، 8 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިހަކަން ނުރައްކާތެރި ހާލަތެއްގައި ގޮތުން ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ ކުށާއި 9 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ ކުށް؛

		(ޅ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 610 ވަނަ މާއްދާއި 611 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްކުރުން؛ (ކ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގައި 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ އަދި 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތްތައް ކުރުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްކުރުން ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި 10 (ދިހަ) އަހަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް ކުރުން.
.8	.23 (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މީހަކު ކުށެއް ކޮށްފިކަން ނުވަތަ ކުށެއް ކުރާކަމުގެ ނުވަތަ ކުށެއް ކުރަން އުޅޭކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހުށަހެޅިނަމަވެސް، ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފިކަން ނުވަތަ ކުރާކަން ނުވަތަ ކުރަންއުޅޭކަމަށް އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިދީފައިވާ އިދާރާއަކަށް ތުހުމަތުކުރެވުން ނުވަތަ އެނގުމުން، އެ އިދާރާގެ އިސްނެގުމުގެ މަތިން، އެ މައްސަލައެއް ބެލުމަކީ މި މާއްދާ ހުއްދަކުރާ ކަމެކެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. .23 (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މީހަކު ކުށެއް ކޮށްފިކަން ނުވަތަ ކުށެއް ކުރަމުންދާކަމުގެ ނުވަތަ ކުށެއް ކުރަން އުޅޭކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހުށަހެޅިނަމަވެސް، ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފިކަން ނުވަތަ ކުރަމުންދާކަން ނުވަތަ ކުރަންއުޅޭ ކަމަށް އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިދީފައިވާ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަކަށް ތުހުމަތުކުރެވުން ނުވަތަ އެނގުމުން، އެ އިދާރާގެ އިސްނެގުމުގެ މަތިން، އެ މައްސަލައެއް ބެލުމަކީ މި މާއްދާ ހުއްދަކުރާ ކަމެކެވެ.

9.		26. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ތަޙްޤީޤުކުރާ އިދާރާއަކަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށްފަހު، އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް އެ މައްސަލައާމެދު އަމަލުކުރެވިދާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ފެށޭ ޢިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 26. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ތަޙްޤީޤުކުރާ އިދާރާއަކަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށްފަހު، އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް އެ މައްސަލައާމެދު އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
10.	އާންމު ތަންތަނަށް ވަނުން	28. އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ހިނދަކު، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކުން ތަޙްޤީޤުކުރަމުންދާ ޖިނާޢީ ކަމަކާ ގުޅިގެން އާންމު ތަނަކަށް ވަންނަންޖެހިއްޖެނަމަ، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އެތަނަކަށް ވަނުމުގެ ބާރު، ލިބިގެންވަނީ ފުލުހުންނަށެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 28. އާންމު ތަންތަނަށް ވަނުން އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ހިނދަކު، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކުން ތަޙްޤީޤުކުރަމުންދާ ޖިނާޢީ ކަމަކާ ގުޅިގެން އާންމު ތަނަކަށް ވަންނަންޖެހިއްޖެނަމަ، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އެ ތަނަކަށް ވަނުމުގެ ބާރު، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ކޮންމެ އިދާރާއަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
11.	އަމިއްލަ ތަންތަނަށް ވަނުން	29. (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކުން ތަޙްޤީޤުކުރަމުންދާ ޖިނާޢީ ކަމަކާ ގުޅިގެން އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަންނަންޖެހިއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ޙާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި، އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުގެ ހުއްދަ ނުލައި ވަދެވޭނީ، ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 29. އަމިއްލަ ތަންތަނަށް ވަނުން (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކުން ތަޙްޤީޤުކުރަމުންދާ ޖިނާޢީ ކަމަކާ ގުޅިގެން އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަންނަންޖެހިއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ޙާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި، އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުގެ ހުއްދަ ނުލައި ވަދެވޭނީ، ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ.
12.		29. (ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަނުމާއި އެކަންކަން ކުރަން އެކަށޭނަ މިންވަރެއްގެ ވަގުތަކަށް އެތަނެއްގައި	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފެށޭ ޢިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 29. (ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަނުމާއި އެކަންކަން ކުރަން އެކަށޭނަ މިންވަރެއްގެ

	މަޑުކުރުމުގެ، ނުވަތަ ތިބުމުގެ ބާރު، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.	ވަގުތަކަށް އެތަނެއްގައި މަޑުކުރުމުގެ، ނުވަތަ ތިބުމުގެ ބާރު، ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
.13	.29 (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ހިނދަކު، މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަށްޓަކައި އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަދެވޭނީ ހަމައެކަނި ފުލުހުންނަށެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .29 (ހ) އަމިއްލަ ތަނަކީ، މީހުން ދިރިއުޅޭ، ފަޅުކޮށް ދޫކޮށްލާފައިވާ ތަނެއް ކަމުގައިވިޔަސް، އެތަނެއްގައި ކުށެއް ކުރަމުންދާ ކަމަށް ނުވަތަ ކުށެއް ކޮށްފައިވާކަމަށް ޝުބުހާކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ، އެ ކުށް ކުރުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އިތުރު ކުށެއް ކުރިއަށްނުދިއުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ކުށް ކުރަމުންދާ ނުވަތަ ކުރި ފަރާތްތައް ހައްޔަރުކުރުމަށްޓަކައި، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އެ ތަނަކަށް ވަނުމާއި، އެކަމަކަށް ކުރަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ވަގުތަކަށް އެތަނެއްގައި މަޑުކުރުމުގެ، ނުވަތަ ތިބުމުގެ ބާރު، ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
.14	.29 (ށ) ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަނުމަށް މި މާއްދާގެ ދަށުން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަށް ލިބިދޭ ބާރުގެ ބޭނުން ހިފުމުގައި، އެތަނަކަށް އެ އިދާރާއެއްގެ އޮފިސަރަކު ވަނީ ކޮން މަޤްޞަދެއްގައި ކަމާމެދު އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން ސުވާލުކޮށްފިނަމަ، އޭނާ އެތަނަށް ވަނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮން ޙާލަތެއްގައިކަން ސާފުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .29 (ށ) ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަނުމަށް މި މާއްދާގެ ދަށުން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަށް ލިބިދޭ ބާރުގެ ބޭނުން ހިފުމުގައި، އެ ތަނަކަށް އެ އިދާރާއެއްގެ އޮފިސަރަކު ވަނީ ކޮން މަޤްޞަދެއްގައި ކަމާމެދު އެ ތަނެއްގެ ވެރި ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހިމެނޭ ފަރާތަކުން ސުވާލުކޮށްފިނަމަ، އޭނާ އެ ތަނަށް ވަނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮން ޙާލަތެއްގައިކަން ސާފުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

.15	.30 (ސ) (5) އެތަނާއި އެތަނުގައިވާ އެއްޗެހީގެ ފޮޓޯ އަދި ވީޑިއޯ ނެގުން؛	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .30 (ސ) (5) އެތަނާއި އެތަނުގައިވާ އެއްޗެހީގެ ފޮޓޯ އަދި/ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނެގުން؛
.16	.30 (ސ) މި މާއްދާގެ (ސ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަށް ލިބިދޭ ބާރު ބޭނުންކުރުމުގައި މިފަދަ ބަލައި ފާސްކުރަންޖެހިއްޖެނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .30 (ސ) މި މާއްދާގެ (ސ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަށް ލިބިދޭ ބާރު ބޭނުންކުރުމުގައި މިފަދަ ބަލައި ފާސްކުރަންޖެހިއްޖެނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ފުލުހުންނާއި، މިފަދަ ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ބާރު ޤާނޫނަކުން ކަނޑައެޅިގެން ދީފައިވާ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކެވެ.
.17	.31 (ސ) (9) ޑްރޯން ބޭނުންވާ އެއްޗެހީގެ ތަފްސީލު؛	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ) ގެ (9) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .31 (ސ) (9) ޑްރޯން ބޭނުންވާ އެއްޗެހީގެ މަޢުލޫމާތު؛
.18	.32 (ހ) (4) ބަލައި ފާސްކުރެވޭ ތަނުގެ ވެރިފަރާތުގެ ނަން؛	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .32 (ހ) (4) ބަލައި ފާސްކުރެވޭ ތަނުގެ ވެރި ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު؛
.19	.32 (ހ) (7) ޑްރޯން ބޭނުންވާ އެއްޗެހީގެ ތަފްސީލު؛	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .32 (ހ) (7) ޑްރޯން ބޭނުންވާ އެއްޗެހީގެ މަޢުލޫމާތު؛

20.	32. (ށ) ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ މަޤްޞަދު ގެއްލިދާނެކަމަށް ބެލެވޭ ޙާލަތްތަކުގައި ވުޒީރު، އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމަށް އެތަންތަނަށް ވަނުމުގެ ހުއްދަ ޝަރީޢަތުން ދެއްވާނީ ދުވާލުގެ ވަގުތުގައެވެ. ރޭގަނޑުގެ ވަގުތުގައި އެތަނަށް ވަނުމުގެ ހުއްދަ ދެއްވާނީ، އެ އަމުރުގެ ދަށުން ކުރަންއެދޭ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، ރޭގަނޑުގެ ވަގުތުގައި އެތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ މަޤްޞަދު އޮތް ކަމަށް ޝަރީޢަތަށް ޔަޤީންކުރެވޭނަމައެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން. 32. (ށ) ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ މަޤްޞަދު ގެއްލިދާނެކަމަށް ބެލެވޭ ޙާލަތްތަކުގައި ވުޒީރު، އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމަށް އެ ތަންތަނަށް ވަނުމުގެ ހުއްދަ ޝަރީޢަތުން ދެއްވާނީ އެކަށީގެންވާ ވަގުތުތަކުގައެވެ. އެހެން ވަގުތުތަކުގައި އެ ތަނަށް ވަނުމުގެ ހުއްދަ ދެއްވާނީ، އެ އަމުރުގެ ދަށުން ކުރަންއެދޭ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، އެހެން ވަގުތުތަކުގައި އެތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ މަޤްޞަދު އޮތް ކަމަށް ޝަރީޢަތަށް ޔަޤީންކުރެވޭނަމައެވެ.
21.	33. (ނ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ހިފެހެއްޓޭ ތަކެތި، އެ އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގައި ބަލައި ފާސްކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން. 33. (ނ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ހިފެހެއްޓޭ ތަކެތި، އެ އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގައި ބަލައި ފާސްކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ. އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ ތަކެތި ބަލައި ފާސްކޮށް [illegible] މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
22.	33. (ރ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާނަމަ، ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ [illegible]	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން. 33. (ރ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާނަމަ، ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ [illegible]

		ވަނުމުގެ ހިނދުކޮޅެއް ކުރިން އެކަން އެންގުމުން އެ މާއްދާގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުވި ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
23.	34. (ހ) (4) އެތެރާއި އެތެރުގައި ހުރި ކަމާބެހޭ އެއްޗެހީގެ ފޮޓޯ އަދި ވީޑިއޯ ނެގުން؛	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން. 34. (ހ) (4) އެތެރާއި އެތެރުގައި ހުރި ކަމާބެހޭ އެއްޗެހީގެ ފޮޓޯ އަދި/ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނެގުން؛
24.	35. (ށ) ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އުޅަނދެއް ބަލައި ފާސްކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއް ވުޖޫދުގައިވާކަމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ޙާލަތްތަކުގައެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން. 35. (ށ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައި ނުވާނަ ހިނދަކު ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އުޅަނދެއް ބަލައި ފާސްކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއް ވުޖޫދުގައިވާކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ޙާލަތްތަކުގައެވެ.
25.	36. (ހ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، ހެކީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް އެ އަމުރުން ހިފެހެއްޓުމަށް ހުއްދަކުރާ އެއްޗެއްގެ، ނުވަތަ ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދަލެއް ކަމަށް ބެލުމުގައި އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާ އެއްޗެއްގެ ފޮޓޯ އަދި ވީޑިއޯ ނެގުމުގެ ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްގެ ސާމްޕަލް ނެގުމުގެ ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްގެ ބައެއް ނުވަތަ އެ އެއްޗެއް އެކުގައި ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން. 36. (ހ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، ހެކީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް އެ އަމުރުން ހިފެހެއްޓުމަށް ހުއްދަކުރާ އެއްޗެއްގެ، ނުވަތަ ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދަލެއް ކަމަށް ބެލުމުގައި އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާ އެއްޗެއްގެ ފޮޓޯ އަދި/ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނެގުމުގެ ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްގެ ސާމްޕަލް ނެގުމުގެ ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްގެ ބައެއް ނުވަތަ އެ އެއްޗެއް އެކުގައި ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

.26	36. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒުގެ ދަށުގައިވާ ތަކެތި ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އޮފިސަރުންނަށް ލިބިގެނެއް ނުވެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 36. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރުމުގައި، ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒުގެ ދަށުގައިވާ އެއްޗެއްސާއި، ޤާނޫނީ އިމްތިޔާޒުގެ ދަށުގައިވާ އެއްޗެއްސާއި، ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ އެއްޗެހި ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އޮފިސަރުންނަށް ލިބިގެނެއް ނުވެއެވެ.
.27	36. (ރ) ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ކޯޓު އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރުމުގައި ހިފަހައްޓާ މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީއެއް، ކޯޓު އަމުރު ތަންފީޛުކުރާ އޮފިސަރު އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. އެކަން ކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ އެހެން އޮފިސަރަކާއި، މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުގެ ނުވަތަ ވެރިފަރާތް ނެތް ހާލަތެއްގައި ވެރިފަރާތުގެ މަޞްލަޙަތު ރިޢާޔަތްކޮށްދެވޭނެ ފަރާތްތަކުގެ ހާޒިރުގައެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 36. (ރ) ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ކޯޓު އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރުމުގައި ހިފަހައްޓާ މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީއެއް، ކޯޓު އަމުރު ތަންފީޛުކުރާ އޮފިސަރު އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. އެކަން ކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ އެހެން އޮފިސަރަކާއި، ތަނުގެ ވެރިފަރާތުގެ ނުވަތަ ތަނުގެ ވެރިފަރާތް ނެތް ހާލަތެއްގައި ވެރިފަރާތުގެ މަޞްލަޙަތު ރިޢާޔަތްކޮށްދެވޭނެ ފަރާތްތަކުގެ ހާޒިރުގައެވެ.
.28	36. (ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓޭ މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީގެ ކޮޕީއެއް، މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް، ނުވަތަ އޭނާ ނެތް ހާލަތެއްގައި ވެރިފަރާތުގެ މަޞްލަޙަތު ރިޢާޔަތްކޮށްދެވޭނެ ފަރާތަކަށް ކޯޓު އަމުރު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރު ދޭންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 36. (ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓޭ މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީގެ ކޮޕީއެއް، ތަނުގެ ވެރިފަރާތަށް، ނުވަތަ އޭނާ ނެތް ހާލަތެއްގައި ވެރިފަރާތުގެ މަޞްލަޙަތު ރިޢާޔަތްކޮށްދެވޭނެ ފަރާތަކަށް ކޯޓު އަމުރު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރު ދޭންވާނެއެވެ.
.29	38. (ހ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ [illegible]	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އުނިކުރުން.

	ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާގެ މޫނު ހަވާލުކުރަން އަންގަންވާނީ، އަދި ހަވާލުކުރާއިރު ހާޒިރުވެ ހުންނަންވާނީ، އޭނާއާ އެއް ޖިންސެއްގެ އޮފިސަރަކަށެވެ.	
30.	40. (ހ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރަންވާނީ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ ރޭންކުން ފެށިގެން މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދައާއެކު، ތުހުމަތު އެދި ފުލުހުންނެވެ.	ބަންދުވިރަ ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 40. (ހ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރަންވާނީ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ ރޭންކުން ފެށިގެން މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދައާއެކު، ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުންނެވެ. މި މާއްދާގެ ދަށުން ފުލުހުންގެ އޮފިސަރަކު މީހަކު ހައްޔަރުކުރާއިރު އޭނާ ހުރި ފުލުހުންގެ ޔުނިފޯމުގައި ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާއަކީ ކާކުކަން ބަޔާންކޮށްދިނުމަށްފަހު، އޭނާއަކީ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރެއްކަން އަންގައިދޭ ރަސްމީ ކާޑު ދައްކައި، ހައްޔަރުކުރާ މީހާއަށް ދައްކަންވާނެއެވެ.
31.	42. (ށ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ހައްޔަރުކުރުމުގެ ފުރުޞަތުގައި، އޭނާގެ ގައިގައި ބަލައިފާނެއެވެ؛	ބަންދުވިރަ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 42. (ށ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާގެ ގައިގައި ބަލައިފާނެއެވެ؛
32.	42. (ނ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ހައްޔަރުކުރުމުގެ ފުރުޞަތުގައި، އޭނާ ހިފެހެއްޓިފައިވާ ބޭނުމަކީ ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤު ބޭނުމެއްގައި، ބަލައިފާނެއެވެ.	ބަންދުވިރަ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 42. (ނ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ހައްޔަރުކުރުމުގެ ފުރުޞަތުގައި ހިފަހައްޓާ، އޭނާ ހައްޔަރުކުރުމުގައި ބޭނުން ޖިނާއީ ބާރު ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.
33.	44. (ނ) (5) އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާ އެހީތެރިކަން ލިބިގަތުމަށް؛ އަދި	ބަންދުވިރަ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 44. (ނ) (5) އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާ އެހީތެރިކަން ލިބިގަތުމަށް؛ އަދި

34.	ހައްޔަރުކުރުމުން ފަހު އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް	45. (ހ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ނަމަވެސް، މީހަކު ހައްޔަރުކޮށްފި ކަމުގައިވާނަމަ، ވަގުތުން، އެންމެ ކައިރީގައިވާ ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަކަށް އޭނާ ގެންދަންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. ހައްޔަރުކުރުމުން ފަހު އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް 45. (ހ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ނަމަވެސް، މީހަކު ހައްޔަރުކޮށްފި ކަމުގައިވާނަމަ، ވަގުތުން، ކަސްޓޯޑިއަލް ފެސިލިޓީއަށް ނުވަތަ ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަކަށް އޭނާ ގެންދަންވާނެއެވެ.
35.		45. (ށ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަކަށް ގެނައުމާއެކު، އެ މަރުކަޒުގައި އެ ވަގުތު ހުރި އިސް އޮފިސަރު އޭނާގެ މަޢުލޫމާތު ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށްފަހު، އޭނާގެ ހައްޔަރާގުޅޭ ޗާޓް ނިންމަންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 45. (ށ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަކަށް ގެނައުމާއެކު، އޭނާގެ މަޢުލޫމާތު ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށްފަހު، އެ ވަގުތު އެ މަރުކަޒުގައި ހުރި އިސް އޮފިސަރު އޭނާގެ ހައްޔަރާގުޅޭ ޗާޓް ނިންމަންވާނެއެވެ.
36.		46. (ށ) ހައްޔަރުގައި ބަހައްޓައިގެން ފުލުހުން މީހާ ސުވާލުކުރާ ހާލަތުގައި، އޭނާއާ ސުވާލުކުރަން ފެށުމުގެކުރިން، އޭނާގެ ޢާއިލާގެ މީހަކު ނުވަތަ އޭނާގެ ރަހުމަތްތެރިއަކު ނުވަތަ އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ފޯނުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އޭނާ ހުރިތަން ބަޔާންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 46. (ށ) ހައްޔަރުގައި ބަހައްޓައިގެން ފުލުހުން މީހާ ސުވާލުކުރާ ހާލަތުގައި، އޭނާއާ ސުވާލުކުރަން ފެށުމުގެކުރިން، އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ނުވަތަ އޭނާގެ ޢާއިލާގެ މީހަކު ނުވަތަ އޭނާގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކޮށްދޭނެ އެހެން މީހަކު ފޯނުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދީ، އޭނާ ހުރިތަން ބަޔާންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.
37.		46. (ބ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ހަމަޖައްސަން ދޭ ފުރުޞަތުގައި، 12 (ބާރަ) ގަޑިއިރު ފާއިތުވީއިރުވެސް އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާ ނުލައި ޤާނޫނީ ވަކީލު	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 46. (ބ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ހަމަޖައްސަން ދޭ ފުރުޞަތުގައި،

	ރެކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ. ހާޒިރުނުވެވޭނަމަ، ފުލުހުން އޭނާ ސުވާލުކުރުން ކުރިއަށްގެންދެވިދާނެއެވެ.	24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރު ފާއިތުވިޔަސް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާ ނުލައި ޤާނޫނީ ވަކީލު ހާޒިރުނުވެވޭނަމަ، ފުލުހުން އޭނާ ސުވާލުކުރުން ކުރިއަށްގެންދެވިދާނެއެވެ.
38.	46. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް ޤާނޫނީ ވަކީލު ހަމަޖައްސަން ދެވޭ ފުރުޞަތުގައި، އޭނާ ޤާނޫނީ ވަކީލު ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތުގައިވެސް އޭނާގެ ވަކީލު ހާޒިރުނުވެއްޖެނަމަ، އަދި ވަކީލު ހާޒިރުނުވެވޭނަމަ، [illegible] ނުލައި [illegible]، އެހެން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ބައްދަލުކުރުމަށް، 6 (ހައެއް) ގަޑިއިރުގެ އިތުރު ފުރުޞަތެއް، އޭނާއަށް ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެ 6 (ހައެއް) ގަޑިއިރު ފާއިތުވިޔަސް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާ ނުލައި ޤާނޫނީ ވަކީލު ހާޒިރުނުވެވޭނަމަ، ފުލުހުން އޭނާ ސުވާލުކުރުން ކުރިއަށްގެންދެވިދާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. 46. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް ޤާނޫނީ ވަކީލު ހަމަޖައްސަން ދެވޭ ފުރުޞަތުގައި، އޭނާ ޤާނޫނީ ވަކީލު ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތުގައިވެސް އޭނާގެ ވަކީލު ހާޒިރުނުވެއްޖެނަމަ، އަދި ވަކީލު ހާޒިރުނުވެވޭނަމަ، [illegible] ނުލައި [illegible]، އެހެން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ބައްދަލުކުރުމަށް، 12 (ބާރަ) ގަޑިއިރުގެ އިތުރު ފުރުޞަތެއް، އޭނާއަށް ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެ 12 (ބާރަ) ގަޑިއިރު ފާއިތުވިޔަސް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާ ނުލައި ޤާނޫނީ ވަކީލު ހާޒިރުނުވެވޭނަމަ، ފުލުހުން އޭނާ ސުވާލުކުރުން ކުރިއަށްގެންދެވިދާނެއެވެ.
39.	47. (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، ޖިނާއީ ކަންތައްގެ ތަޙުޤީޤުގައި ސުވާލުކުރެވޭ މީހާއަށް، ތިމާއަކީ ކާކުކަން އަންގައިދިނުން ފިޔަވައި އިތުރު އެހެން އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ނުދީ ހަމަހުރުމުގެ ޙައްޤު ބޭނުން ހިފުމަށް ކޮންމެ ވަގުތެއްގައިވެސް އިޚްތިޔާރުކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި އެ ޙައްޤުގެ ބޭނުންހިފާނަމަ، އެ ޙައްޤު އޭނާ އިޚްތިޔާރުކޮށްފިކަން ފާޅުގައި ބުނަންވާނެއެވެ. އަދި އެކަން، ލިޔުމުން ރެކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. 47. (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު އަދި މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި ފިޔަވައި، ޖިނާއީ ކަންތައްގެ ތަޙުޤީޤުގައި ސުވާލުކުރެވޭ މީހާއަށް، ތިމާއަކީ ކާކުކަން އަންގައިދިނުން ފިޔަވައި އިތުރު އެހެން އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ނުދީ ހަމަހުރުމުގެ ޙައްޤު ބޭނުން ހިފުމަށް ކޮންމެ ވަގުތެއްގައިވެސް އިޚްތިޔާރުކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި އެ ޙައްޤުގެ ބޭނުންހިފާނަމަ، އެ ޙައްޤު އޭނާ އިޚްތިޔާރުކޮށްފިކަން ފާޅުގައި ބުނަންވާނެއެވެ. އަދި އެކަން، ލިޔުމުން ރެކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

40.	47. (ނ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، ހަނުހުރުމުގެ ޙައްޤު ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހަކަށް ލިބިދެނީ، ޤާނޫނުގެ ކުރިމަތީގައި އޭނާ ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ މީހަކަށް އޭނާ ދީ ޖަވާބުކަން، އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރާ ސާބިތުކުރުމަށް ހެކި ހުށަހެޅިދާނެ ބަލާބެލުމުގައި ނުވަތަ އޭނާގެ އަމިއްލަ ނަފްސާ ދެކޮޅަށް ބަޔާނެއް ދޭންނުޖެހޭ ހާލަތުގައި، އެ ނިސްބަތަން އެކަށޭނެވެ. އެކަން ބަލަހައްޓާބަލައި ހަނުހުރުމުގެ ޙައްޤު ބޭނުންކުރުމަށް ނުކުރެވޭނެއެވެ.	ބޭނުންވަނީ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 47. (ނ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު އަދި މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި، ހަނުހުރުމުގެ ޙައްޤު ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހަކަށް ލިބިދެނީ، ޤާނޫނުގެ ކުރިމަތީގައި އޭނާ ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ މީހަކަށް އޭނާ ދީ ޖަވާބުކަން، އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރާ ސާބިތުކުރުމަށް ހެކި ހުށަހެޅިދާނެ ބަލާބެލުމުގައި ނުވަތަ އޭނާގެ އަމިއްލަ ނަފްސާ ދެކޮޅަށް ބަޔާނެއް ދޭންނުޖެހޭ ހާލަތުގައި، އެ ނިސްބަތަން އެކަށޭނެވެ. އެކަން ބަލަހައްޓާބަލައި ހަނުހުރުމުގެ ޙައްޤު ބޭނުންކުރުމަށް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
41.	47. (ރ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާކަން މަޢުލޫމާތާ، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ދެކޮޅަށް ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެ މަޢުލޫމާތެއް ހަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ މަޢުލޫމާތު އެ އިދާރާއަކުން ނުދީ، އެ ހާލަތުގައި، ހަނުހުރުމުގެ ޙައްޤު، އޭނާއަށް ލިބިދެއެވެ.	ބޭނުންވަނީ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 47. (ރ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު އަދި މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާކަން މަޢުލޫމާތާ، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ދެކޮޅަށް ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެ މަޢުލޫމާތެއް ހަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ މަޢުލޫމާތު އެ އިދާރާއަކުން ނުދީ، އެ ހާލަތުގައި، ހަނުހުރުމުގެ ޙައްޤު، އޭނާއަށް ލިބިދެއެވެ.
42.	48. (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހެއްގެ އަތުލިޔުމުގެ ސާމްޕަލް ނުވަތަ އިނގިލީގެ ނިޝާން ނުވަތަ ހަށިގަނޑުގެ ބޭރުން ނަގާ ސާމްޕަލް ނުވަތަ ހަށިގަނޑުގެ ތެރެއިން ނަގާ ސާމްޕަލް ދިނުމަށް އޭނާ އިންކާރުކުރިނަމަ، މި ޤާނޫނުގައި	ބޭނުންވަނީ ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 48. (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހެއްގެ އަތުލިޔުމުގެ ސާމްޕަލް ނުވަތަ އިނގިލީގެ ނިޝާން ނުވަތަ ހަށިގަނޑުގެ ބޭރުން ނަގާ ސާމްޕަލް ނުވަތަ ހަށިގަނޑުގެ ތެރެއިން ނަގާ

	ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޯޓު އަމުރުތަކުގެ ދަށުން އެ އެއްޗެހި ހޯދައި، އޭނާއާ ދޭކޮށް ބޭނުންކުރުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅާނެއެވެ.	ސާބިތުކޮށް ހޯދުން އެއީ، އެ ކަމާ ގުޅިގެން ހުއްޓުވާގެ ގޮތުގައި ސަރުކާރުން ހުރަހެއް އެއް ހަމައެކަނި ގޮތް ކަމަށްވާ ދޮރުއޮތުމާއި، މި ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ އެއްޗެހި ހޯދައި، އޭނާއާ ދޭކޮށް ބޭނުންކުރުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅާނެއެވެ.
43.	50. (ށ) ހައްދަދުކުރުމަށް ނުވާގޮތުން، ޖުރުމުގެ ބަދަލުގެ ދަރުގައި ބަހައްޓައިގެން ފުރުން މިހާ ސުލޫކުލާ ހާލަތުގައި، އޭނާއާ ސުލޫކުކުރަން ފުރުޞަތު ކުރިން، އޭނާގެ ޢިއްޒަތާ މިހާރުގެ ނުވަތަ އޭނާގެ ދަރަޖަވިއްޔާކަން ނުވަތަ އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަޒީފާ ގެނެސް ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އޭނާ ހުށަހަޅާ ބަޔާންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.	ބަންދުވެރިޔާ ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 50. (ށ) ހައްދަދުކުރުމަށް ނުވާގޮތުން، ޖުރުމުގެ ބަދަލުގެ ދަރުގައި ބަހައްޓައިގެން ފުރުން މިހާ ސުލޫކުލާ ހާލަތުގައި، އޭނާއާ ސުލޫކުކުރަން ފުރުޞަތު ކުރިން، އޭނާގެ ޢިއްޒަތާ އޭނާގެ މިހާރުގެ ނުވަތަ އޭނާގެ މަސްލަހަތު ދިފާޢުކުރުމުގެ އިންސާފުވެރި ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އޭނާ ހުށަހަޅާ ބަޔާންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.
44.	51. (ށ) ދައުލަތުން ކަނޑައަޅާ ދިމާއި ވަޒީރުން ޢައްޔަންކުރާ ހާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި، މުއައްސަސާއެއްގައި ސާފުކުރުވޭ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ ވަޒީފާގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރެވިފައިވާ ފަރާތެއް އެ މުއައްސަސާއެއްގައި ސާފު ކުރާ އެހެން ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރެވޭނެއެވެ.	ބަންދުވެރިޔާ ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 51. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދިމާއި ވަޒީރުން ޢައްޔަންކުރާ ހާލަތުގައި ފިޔަވައި، މުއައްސަސާއެއްގައި ސާފުކުރުވާ ފަރާތެއްގެ ޒިންމާ ވަޒީފާގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރެވިފައިވާ ފަރާތެއް، އަދި އެ މުއައްސަސާއެއްގައި ސާފުކުރުވާ އެހެން ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރެވޭނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން، މުއައްސަސާއެއްގައި ސާފުކުރުވާ އެއް ފަރާތުގެ ވަޒީފާއަށް ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އޭނާގެ ވަޒީފާގެ މުއްދަތު، އަދި އެ މުއައްސަސާއެއްގައި ސާފުކުރުވާ އެހެން ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާގެ ގޮތުގައިވެސް ޢައްޔަންކުރެވޭނެއެވެ.

45.	ބަންދުގައި ހުންނަ މީހާ ބަލައި ފާސްކުރުން	53. (ހ) ފުލުހުން ހައްޔަރުކޮށް ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައި ހުންނަ މީހުން ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ބާރު، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެންއޮތްނަމަވެސް، ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާގެ ގައިގައި އަތްލާންވާނީ، އަދި އޭނާ ބަލައި ފާސްކުރެވޭހިނދު އެތާނގައި ތިބެންވާނީ، ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާއާ އެއް ޖިންސެއްގެ މީހުން އެކަންޏެވެ. (ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުމަށްޓަކައި ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއާ އެއް ޖިންސުގެ އޮފިސަރަކު އެތަނުގައި ނެތްނަމަ، އޭނާއާ އެއް ޖިންސުގެ މީހަކު އެތަނަށް ހާޒިރުކުރުވައި، އެ މީހަކު މެދުވެރިކޮށް ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ. އެ ހާލަތުގައި މީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުވިއިރުވެސް އެތަނުގައި ތިބެންވާނީ، ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާއާ އެއް ޖިންސެއްގެ މީހުން އެކަންޏެވެ. (ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގައި އެހެންއޮތްނަމަވެސް، މީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، އޭނާގެ ޖިންސީ ގުނަވަނާއި ހަމަކުރަން ޖެހޭކަމަށްވާނަމަ، ނުވަތަ އެހެން ގުނަވަނެއް ބަލައި ފާސްކުރަންޖެހޭކަމަށްވާނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން [illegible] ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައި، އެ އަމުރުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 53 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 53. (ހ) ފުލުހުން ހައްޔަރުކޮށް ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައި ހުންނަ މީހުން ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ބާރު، މި ބާބުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މީހުން ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، އަންނަނިވި ވަރަކަށް އޭނާ ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ. (1) އޭނާ ލައިގެން ހުރި އަންނައުނުގެ ބޭރުން ބަލައި ފާސްކުރުން؛ (2) ފުލުހުންގެ ކަސްޓޮޑިއަލް ފެސިލިޓީއެއްގައި ބަންދުކޮށްފައި ހުރި މީހެއްގެ ސްޓްރިޕް ސަރޗެއް ހެދުން. (ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ސްޓްރިޕް ސަރޗް ކަމަށް ބުނެވިފައިވަނީ، މީހަކު ލައިގެން ހުރި އަންނައުނު ނައްޓައިގެން ނުވަތަ ބޭލައިގެން، އޭނާގެ ހަށިގަނޑު ބަލައި ފާސްކުރުމަށެވެ. (ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ސްޓްރިޕް ސަރޗެއް ހަދަންވާނީ، ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ ޤާނޫނާ ޚިލާފު މުދަލެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް، އޭނާގެ ހަށިގަނޑުގައި ފޮރުވާފައިވާ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތްނަމައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ސްޓްރިޕް ސަރޗް ހަދަންވާނީ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ ރޭންކަށްވުރެ މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާގެ ގައިގައި އަތްލަންވާނީ، އަދި، އޭނާ ބަލައި ފާސްކުރާއިރު އެތަނުގައި ތިބެންވާނީ، ބަލައި ފާސްކުރާ މީހާއާ އެއް ޖިންސެއްގެ މީހުން އެކަންޏެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުމަށްޓަކައި ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއާ އެއް ޖިންސުގެ އޮފިސަރަކު އެތަނުގައި ނެތްނަމަ، އޭނާއާ އެއް ޖިންސުގެ މީހަކު އެތަނަށް ހާޒިރުކުރުވައި، އެ މީހަކު މެދުވެރިކޮށް ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ބަލައި ފާސްކުރުވިދާނެއެވެ. އެ ހާލަތުގައި މީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުވާއިރުވެސް އެތަނުގައި ތިބެންވާނީ، ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާއާ އެއް ޖިންސެއްގެ މީހުން އެކަންޏެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މީހެއްގެ ސްޓްރިޕް ސަރޗް ހަދާނަމަ، ހާމަ ތަނެއްގައި، ނުވަތަ ގިނަ ބައެއްގެ ކުރިމަތީގައި އެކަން ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ. ސްޓްރިޕް ސަރޗް ހަދާއިރު، އެތަނުގައި ތިބެންވާނީ، ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާއާ އެއް ޖިންސުގެ އޮފިސަރުންގެ ތެރެއިން ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ބޭނުންވާ އެންމެ މަދު މިންވަރެއްގެ އޮފިސަރުންނެވެ. އަދި ބަލައި ފާސްކުރެވޭ މީހާ އަމިއްލައަށް އެދިއްޖެނަމަ ޑޮކްޓަރު ބެލުމުގައި މެނުވީ އޭނާގެ ގައިގައި އެއްވެސް މީހަކު އަތްލެވިގެންނުވާނެއެވެ. އަދި އުފެދުން މީހާގެ ގައިގައި އަތްލަންޖެހިއްޖެ ޕްރޮސީޖަރެއްގައިވެސް އެކަން ކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޕްރޮސީޖަރުތަކުގައި، އެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

		(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ސްވޮބް ސާމްޕަލް ނެގުމުގައި، އެއްވެސް ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގެ އިންވޭސިވް ސާމްޕަލް ނަގަންޖެހިއްޖެނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ. އަދި ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، އެ އަމުރުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތެއްގެމަތިން އަމަލުކުރުމުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިތުރު އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
.46	.55 (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރެވޭނީ، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، އެ އަމުރެއްގައިވާ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ފެށޭ އިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން. .55 (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރެވޭނީ، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، އެ އަމުރެއްގައިވާ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.
.47	.55 (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއް ކުރުމަށް ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދޭނީ، ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށްކުށާއި ޖިނާއީ ކުށްކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހުންނާ ގުޅޭގޮތުން އެކަންޏެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން. .55 (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއް ކުރުމަށް ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދޭނީ، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އެކަންޏެވެ. (1) ރޭޕްކުރުމުގެ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހެއް ބަލައި ފާސްކުރަންޖެހިއްޖެ ހިނދެއްގައި؛ ނުވަތަ

		(2) ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށާގުޅޭ އެއްޗެއް އޭނާގެ ހަށިގަނޑުގައި ފޮރުވާލައިވާ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބު އޮވެގެން ބަލައި ފާސްކުރަންޖެހިއްޖެ ހިނދެއްގައި.
48.	55. (ހ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ހަށިގަނޑުގެ ބޭރުން ނެގޭ ސާމްޕަލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހަށިގަނޑުގެ ޕްރައިވެޓް ސަރަހައްދުތަކުން އެހެން ހިސާބުތަކުން ނެގޭ އިސްތަށި، ނިޔަފަތާއި ނިޔަފަތީ ދަށުން ނެގޭ ސްވޮބް ސާމްޕަލް، އަނގައިންނާއި ހަށިގަނޑުގެ އެހެނިހެން ހިސާބުތަކުން ނެގޭ ސްވޮބް ސާމްޕަލް، ތުދު، ކުޑަކަމުދާ ތަކެތި، އިނގިލީގެ ނިޝާން ފިޔަވައި ހަށިގަނޑުގެ ހަމުގައި ފެންނަން ހުންނަ ތަފާތު ނިޝާންތަކެވެ. މީގެ ތެރޭގައި އަނގަ ފިޔަވައި ހުޅުވިފައި ހުންނަ ގުނަވަންތަކުން ނެގޭ ސާމްޕަލް މިމާނައިގައި ނުހިމެނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 55. (ހ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ހަށިގަނޑުގެ ބޭރުން ނެގޭ ސާމްޕަލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހަށިގަނޑުގެ ޕްރައިވެޓް ސަރަހައްދު ނޫން އެހެން ހިސާބުތަކުން ނެގޭ އިސްތަށި؛ ނިޔަފަތާއި ނިޔަފަތީގެ ދަށުން ނެގޭ ސްވޮބް ސާމްޕަލް؛ އަނގައިންނާއި ހަށިގަނޑުގެ އެހެނިހެން ހިސާބުތަކުން ނެގޭ ސްވޮބް ސާމްޕަލް؛ ތުދު؛ ކުޑަކަމުދާ ތަކެތި؛ އިނގިލީގެ ނިޝާން ފިޔަވައި ހަށިގަނޑުގެ ހަމުގައި ފެންނަން ހުންނަ ތަފާތު ނިޝާންތަކެވެ. މި މާނައިގެ ތެރޭގައި އަނގަ ފިޔަވައި ހުޅުވިފައި ހުންނަ ގުނަވަންތަކުން ނެގޭ ސާމްޕަލް ނުހިމެނެއެވެ.
49.	60. (ވ) މި މާއްދާގެ (ނ) ނުވަތަ (ރ) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ފަނޑިޔާރު ނިންމައިފިނަމަ، އެ ނިންމުން، ކޮންމެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހަކުން މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ. އަދި، އޭނާ އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތްތޯ ބެލުމަށްޓަކައި، އޭނާ ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ ފަރާތުން، އޭނާ ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރަންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 60. (ވ) މި މާއްދާގެ (ނ) ނުވަތަ (ރ) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ފަނޑިޔާރު ނިންމައިފިނަމަ، އެ ނިންމުން، ކޮންމެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހަކުން މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ. އަދި، އޭނާ އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތްތޯ ބެލުމަށްޓަކައި، އޭނާ ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ ފަރާތުން، އޭނާ ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރަންވާނެއެވެ.

50.	72. (ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވިޔަސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭންކިންގއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 41 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ޖިނާއީ ކަންތައް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ބާރު ލިބިގެންވާ ފަރާތަކުން ނުވަތަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ލިޔުމަކުން އެދިގެން، ބޭންކުގެ ކަސްޓަމަރުންގެ އެކައުންޓްތަކާއި، ޑިޕޮސިޓްތަކާއި، ޓްރަސްޓްތަކާއި، ސޭފް ޑިޕޮސިޓް ބޮކްސްތަކުގެ މައުލޫމާތުތައް ހާމަކުރުން މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 72. (ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭންކިންގއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގައި، ބޭންކެއްގެ ކަސްޓަމަރުންގެ އެކައުންޓްތަކާއި، ޑިޕޮސިޓްތަކާއި، ޓްރަސްޓްތަކާއި، ސޭފް ޑިޕޮސިޓް ބޮކްސްތަކާބެހޭ މައުލޫމާތު، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހާމަކުރުން މި ޤާނޫނު ހުރަހަކަށް ނުވާނެއެވެ.
51.	74. (ރ) (5) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސް ހިންގާނެ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރުގެ ނަމާއި މަޤާމާއި ސަރވިސް ނަންބަރު.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 74. (ރ) (5) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ހުއްދަދޭ ސަރވެއިލަންސް ހިންގުމުގައި ޖަވާބުދާރީވާނެ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާގެ އިސް އޮފިސަރުގެ ނަމާއި މަޤާމާއި ސަރވިސް ނަންބަރު.
52.	74. (ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޖާރީ މުއްދަތާ ސަރވެއިލަންސްކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިރު، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ އިތުރުން އަންނަނިވި މުއްދަތު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ފަށާ އިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 74. (ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޖާރީ މުއްދަތާ ސަރވެއިލަންސްކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިރު، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ އިތުރުން އަންނަނިވި މުއްދަތު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
53.	74. (ބ) (1) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސްއެއް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތުގެ ތަފްސީލު؛	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

		74. (ހ) (1) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސެއް ހިންގުމަށް ބޭނުންކުރާނެ ސަރވެއިލަންސް ޑިވައިސް ނުވަތަ ޑިވައިސްތަކުގެ ބާވަތް؛
54.	74. (ހ) (3) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސެއް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތުގެ ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތް؛	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 74. (ހ) (3) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސެއް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ މުއާޞަލާތީ ވަސީލަތުގެ ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތް އެނގޭނަމަ، އެ ފަރާތް؛
55.	74. (ހ) (4) އެ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތް ހުރީ ވަކި ތަނެއްގައި ކަމުގައިވާނަމަ، އެތަނެއްގެ ތަފްސީލު.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 74. (ހ) (4) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސެއް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ މުއާޞަލާތީ ވަސީލަތަކީ ވަކި ތަނެއްގައި ހުރި މުއާޞަލާތީ ވަސީލަތެއްނަމަ، ނުވަތަ ވަކި ތަނަކަށް ވަދެގެން މެނުވީ ވާޞިލުނުވެވޭނެ ވަސީލަތެއްނަމަ، އެ ތަނެއް.
56.	74. (ރ) (3) ކޯޓު އަމުރުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސްކުރަން ބޭނުންވާ މުޢާމަލާތުގެ ބާވަތާއި، އެ މުޢާމަލާތުގެ ތަފްސީލު؛	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 74. (ރ) (3) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ސަރވެއިލަންސްކުރަން ބޭނުންވާ މުޢާމަލާތުގެ ބާވަތް؛
57.	74. (ރ) (5) އެކަން ކުރުމަށް ހުއްދަ ދެވޭ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާގެ އޮފިސަރު؛	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 74. (ރ) (5) އެ އަމުރުގެ ދަށުން ހުއްދަކުރާ ސަރވެއިލަންސް ހިންގުމުގައި ޒިންމާއުފުލާނެ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާގެ އިސް އޮފިސަރުގެ ނަމާއި މަޤާމާއި ސަރވިސް ނަންބަރު؛

58.	(ވ) 75. މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި އެ އަމުރު ނެރޭ ތާރީޚުގައި، އެ އަމުރުގެ އެއް ކޮޕީ މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނަށް ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއިން ފޮނުވަންވާނެއެވެ. އަދި ހަމަ އެއާ އެކުއެކީގައި، އެ އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ މީހަކަށްވެސް އެ ތާރީޚުގައި ދޭންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. (ވ) 75. މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި އެ އަމުރު ނެރޭ ތާރީޚުގައި، އެ އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނަށް ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއިން ފޮނުވަންވާނެއެވެ. އަދި ހަމަ އެއާ އެކުއެކީގައި، އެކަން ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ މީހާއަށް އަންގައި، އެ އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް އެންމެ ފަސްވެގެން 36 (ތިރީސްހައެއް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އޭނާއަށް ދޭންވާނެއެވެ.
59.	(ނ) 83. ދައުލަތުން ދައުވާއެއް ސާބިތުކުރަން ހުށަހަޅާ ހެކީގެ ތެރޭގައި ޝަފަހީ ހެކި ހިމެނޭނަމަ، ހެކިބަސް ދޭ މީހާއަށް ހިމާޔަތްދިނުމަށް އެދޭ ޙާލަތުގައި [illegible]، އެ ހެކިބަސް ދޭ މީހާ ނުވަތަ މީހުންގެ ތަފްސީލު ދައުވާ ފޮރުވައި ދޭންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. (ނ) 83. ދައުލަތުން ދައުވާއެއް ސާބިތުކުރަން ހުށަހަޅާ ހެކީގެ ތެރޭގައި ޝަފަހީ ހެކި ހިމެނޭނަމަ، ހެކިބަސް ދޭ މީހާއަށް ހިމާޔަތްދިނުމަށް އެދޭ ޙާލަތުގައި [illegible]، އެ ހެކިބަސް ދޭ މީހާ ނުވަތަ މީހުންގެ ތަފްސީލު ދައުވާ ފޮރުވައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
60.	ދައުވާގެ ލިޔެކިޔުން ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ދިނުން 84. ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ، ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ދައުވާއާއި ދައުވާއާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ކޮޕީ ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ކޯޓުން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 84 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. ދައުވާގެ ލިޔެކިޔުން ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ދިނުން 84. ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ، ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް [illegible]، އެ ދައުވާއާއި ދައުވާއާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ކޮޕީ، ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ކޯޓުން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

.61	ވަކި ކުށަކަށް ވަކި ދަޢުވާކުރުން	.86 (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކޮންމެ ޖިނާއީ ކުށަކަށް ވަކި ދަޢުވާއެއް ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ށ)، (ނ) އަދި (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައާއި، މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައި ފިޔަވައި، އެއިން ކޮންމެ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ، ކަމުގެ އިޙްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓެއްގައި އުފުލަންވާނީ، ވަކި މައްސަލަތަކެއްގެ ގޮތުގައެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 86 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. ވަކި ކުށަކަށް ވަކި ދަޢުވާކުރުން .86 (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކޮންމެ ޖިނާއީ ކުށަކަށް ވަކި ދަޢުވާއެއް ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ށ)، (ނ) އަދި (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައާއި، މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައި ފިޔަވައި، އެއިން ކޮންމެ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ، ކަމުގެ އިޙްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓެއްގައި އުފުލަންވާނީ، ވަކި ދަޢުވާތަކެއްގެ ގޮތުގައެވެ.
.62	އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މީހުންގެ މައްޗަށް އެއް ދަޢުވާ ކުރުމުން މަސްލަހަތަށް އުނިކަން އައުން	.89 މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދަޢުވާކުރުމުން މީހެއްގެ މަސްލަހަތަށް އުނިކަމެއް އަތުވެދާނެކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެފަދަ އުނިކަމެއް އަންނަ ކަމަށް މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރާތަކުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އަދި އެއީ އިންސާފުވެރިގޮތް ކަމަށް ކޯޓަށް ފެންނަނަމަ، އެ ދަޢުވާތައް ވަކިވަކި ދަޢުވާތަކެއްގެ ގޮތުގައި ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް އަންގުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 89 ވަނަ މާއްދާ އުނިކުރުން.
.63	އެއް ދަޢުވާ ސާބިތުވުމުން ދެން ހުރި ދަޢުވާ ދޫކޮށްލުން	.90 (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް އެއް ދަޢުވާއަށްވުރެ ގިނަ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ހާލަތެއްގައި، އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވާ އެއް ކުށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ކުށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ދެން ހުރި ކުށްތަކުގެ ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ، ނުވަތަ އެ ހުރިހާ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، ކޯޓުގެ ހުއްދައާއެކު އަނބުރާ ގެންދެވިދާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. އެއް ދަޢުވާ ސާބިތުވުމުން ދެން ހުރި ދަޢުވާ ދޫކޮށްލުން .90 (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް އެއް ދަޢުވާއަށްވުރެ ގިނަ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ހާލަތެއްގައި، އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވާ އެއް ކުށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ކުށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ދެން ހުރި ކުށްތަކުގެ ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ، ނުވަތަ އެ ހުރިހާ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އަނބުރާ ގެންދެވިދާނެއެވެ.
.64	ދަޢުވާއަށް ބަދަލު ގެނައުން	.91 (ހ) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގެ ކުރިން، އަދި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް އެކަށީގެންވާ ނޯޓިސް ދީފައިވާނަމަ، ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ތަފްސީލުތައް ބަދަލުކުރުމުގެ ނުވަތަ ދަޢުވާގައި އިތުރު ކުށް ހިމެނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 91 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.

		އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން އިޞްލާޙުކުރެވޭ ކަންކަން ބިނާވެގެން އޮންނަންވާނީ، ދަޢުވާގައި ފުރަތަމަ ހިމެނުނު ކަން ނުވަތަ ކަންތައް ބިނާވެފައިވާ އަސަލުގެ މައްޗަށެވެ.	ދަޢުވާއަށް ބަދަލު ގެނައުން 91. (ހ) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގެ ކުރިން، އަދި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް އެކަށީގެންވާ ނޯޓިސް ދިނުމަށްފަހު، ކޯޓުގެ ހުއްދައާއެކު ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ތަފްސީލުތައް ބަދަލުކުރުމުގެ ނުވަތަ ދަޢުވާގައި އިތުރު ކަން ހިމެނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން އިޞްލާޙުކުރެވޭ ކަންކަން ބިނާވެގެން އޮންނަންވާނީ، ދަޢުވާގައި ފުރަތަމަ ހިމެނުނު ކަން ނުވަތަ ކަންތައް ބިނާވެފައިވާ އަސަލުގެ މައްޗަށެވެ.
65.		91. (ނ) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުން ފެށުމަށް ފަހުގައި، ދަޢުވާގައި އިތުރު ކަން ހިމަނައިގެންނުވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ކޯޓުގެ ހުއްދައާއެކު ދަޢުވާ ބިނާވެފައިވާ ކަންކަން، އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގެ މަރުޙަލާގައި ބަދަލު ކުރެވިދާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 91 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. 91. (ނ) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުން ފެށުމަށް ފަހުގައި، ދަޢުވާގައި އިތުރު ކަން ހިމަނައިގެންނުވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ކޯޓުގެ ހުއްދައާއެކު ދަޢުވާ އެ މައްސަލަ ބިނާވެފައިވާ ކަންކަން، އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގެ މަރުޙަލާގައި ބަދަލު ކުރެވިދާނެއެވެ.
66.	ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުން	92. (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާއެއްގެ ޝަރީޢަތުގެ ފުރަތަމަ އަޑުއެހުން ފެށުމުގެ ކުރިން، އެ ދަޢުވާއެއް އަނބުރާ ގެންދިއުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެފަދައިން ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދާއިރު، ފަހުން އެ ދަޢުވާކުރުމުގެ ބާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބޭ ގޮތަށްވެސް ނުވަތަ ނުލިބޭ ގޮތަށްވެސް ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދެވިދާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 92 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުން 92. (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާއެއްގެ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުން ފެށުމުގެ ކުރިން، އެ ދަޢުވާއެއް އަނބުރާ ގެންދިއުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެފަދައިން ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދާއިރު، ފަހުން އެ ދަޢުވާކުރުމުގެ ބާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބޭ ގޮތަށްވެސް ނުވަތަ ނުލިބޭ ގޮތަށްވެސް ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދެވިދާނެއެވެ.
67.	ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާ މަރުވުން	93. ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާ މަރުވެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާ ބާޠިލުވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 93 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. ދަޢުވާ ބާޠިލުވުން 93. (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، [illegible] ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ދަޢުވާ ބާޠިލުވާނެއެވެ.

		(1) ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާ މަރުވުން؛ (2) ދަޢުވާ އުފުލުމަށްފަހު ކޯޓުގައި މައްސަލަ ކުރިއަށްނުގެންގޮސް ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ފާއިތުވެފައިވާނަމަ، ދަޢުވާ އުފުލުމަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުން؛ (3) އަލުން ދަޢުވާކުރެވޭ ގޮތަށް ދަޢުވާއެއް އަނބުރާ ގެންދިޔުމަށްފަހު އަލުން ދަޢުވާ ނުކޮށް ވަނިކޮށް، ދަޢުވާ އުފުލުމަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުން؛ (4) ޖިނާއީ ދަޢުވާއެއް ބާޠިލުވާނެ ހުކުމެއް ކަމަށް އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހުކުމެއް ދެވިފައިވުން. (ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ދިމާވުމުގެ ސަބަބުން ދަޢުވާއެއް ބާޠިލުވެއްޖެނަމަ، އަލުން ދަޢުވާކުރެވޭނެ ގޮތް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޯޓުތަކުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ފުރުސަތުދީފައިވާ ތަރުތީބަށް ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
68.	ދަޢުވާކުރުމުގެ މުއްދަތުތައް 94. (ހ) ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ މި ޤާނޫނުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. ދަޢުވާކުރުމުގެ މުއްދަތުތައް 94. (ހ) ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ މި ޤާނޫނުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރާތާ 30

ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރުމަށްފަހު އެ މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ރ) ގެ ދަށުން ދުރުކޮށްލާފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ ފަނޑިޔާރުގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރާތާ 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހުންގެ މައްސަލަތަކުގައި އެ މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މީހުންގެ މައްސަލަ ދައުވާ އުފުލުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކުން އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އެފަދަ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙުޤީޤު ނިންމައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޖިނާއީ ކުށަކީ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަކީ ވަރަށް ބޮޑު ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ބާވަތުން އެ އަދަދުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރެވިދާނެ މައްސަލައެއް ކަމުގައިނުވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން

(ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެމައްސަލަތަކުގެ ތަޙުޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެމައްސަލަތައް ހުށަހެޅުމާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރުމަށްފަހު އެ މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ރ) ގެ ދަށުން ދުރުކޮށްލާފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ ފަނޑިޔާރުގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރާތާ 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއްގެ ތަޙުޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެމައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުތަކަށް އެފަދައިން ކަނޑައަޅާފައިވީނަމަވެސް، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިންވެސް، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އެފަދަ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙުޤީޤު ނިންމައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ފޮނުވުން މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މައްސަލައެއްގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިންވެސް، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އެ މައްސަލައެއްގައި ދައުވާ އުފުލުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޖިނާއީ ކުށަކީ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަކީ ވަރަށް ބޮޑު ކުށެއް

އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް އެ 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ހަމަވުމުގެ ކުރިން ދަޢުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މިހަރު ކުރިއަށްދާ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ބާވަތުން އެ އަދުލުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރެވިދާނެ މައްސަލައެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް އެ 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަސް ހަމަވުމުގެ ކުރިން ދަޢުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) ނުވަތަ (ބ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މުއްދަތު އިތުރުކުރިނަމަ، އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވުނު ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ލިޔުމުން، އެ މައްސަލައިގެ ދަޢުވާއާއި ކޮޕީ ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ބާވަތުން އެ އަދުލުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރެވިދާނެ މައްސަލައެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މިހަރު ކުރިއަށްދާ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ބާވަތުން އެ އަދުލުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރެވިދާނެ މައްސަލައެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) ނުވަތަ (ބ) ގެ ދަށުން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހަޅާފިނަމަ، ކޯޓުން ތަސްދީޤުކުރާ އިދާރާއިންނެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެފަދައިން މުއްދަތު އިތުރުކުރާނަމަ، އެކަން، ލިޔުމުން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ރ) ނުވަތަ (ބ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މުއްދަތު އިތުރުކުރިނަމަ، އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވުނު ސަބަބު

		ލިޔުމެއް، އެ މައްސަލައިގެ ދައުވާއާއެކު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މިމާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ފަހުން ކޯޓަށް ދައުވާއެއް ހުށަހަޅާނަމަ އެކަމުގެ ސަބަބު ލިޔުމުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
.69	107. (ށ) (3) ދައުވާއަށް އިންކާރުކުރުމުގެ ޙައްޤު އާންމުން ލިބިގެންވާކަން؛	ބެލުމުގައި ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 107. (ށ) (3) ދައުވާއަށް އިންކާރުކުރުމުގެ ޙައްޤު އާންމުން ލިބިގެންވާކަން އެނގުން؛
.70	107. (ށ) (4) ދައުވާއިން ބަރީއަވުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި އެކަށީގެންވާ ވަގުތާއި ވަސީލަތްތައް ލިބުމުގެ ޙައްޤު، އާންމުން ލިބިގެންވާކަން؛	ބެލުމުގައި ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 107. (ށ) (4) ދައުވާއިން ބަރީއަވުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި އެކަށީގެންވާ ވަގުތާއި ވަސީލަތްތައް ލިބުމުގެ ޙައްޤު، އާންމުން ލިބިގެންވާކަން އެނގުން؛
.71	107. (ށ) (6) އާންމު ހާޒިރުގައި ޝަރީޢަތްކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަން؛	ބެލުމުގައި ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 107. (ށ) (6) އާންމު ހާޒިރުގައި ޝަރީޢަތްކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަން އެނގުން؛
.72	107. (ށ) (10) އޭނާ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުރަން އިޢުތިރާފުވެއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (9) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް	ބެލުމުގައި ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (10) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 107. (ށ) (10) އޭނާ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުރަން އިޢުތިރާފުވެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްސަލަ ޝަރުޢުން، މި ޤާނޫނުގެ

		ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ޙައްޤުތައް، އޭނާއަށް ލިބިގެންވާކަން.	162 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަވަސް ނިޔާއިން ބެލުމަށް ކަމުގައި އެންގުން.
.73		108. (ހ) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާ ކުށަށް އިޢުތިރާފުވެއްޖެނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (9) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ޙައްޤުތައް އެ މީހަކަށް [illegible] ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްދީ. އަދި އެކަން، ފަނޑިޔާރު ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 108. (ހ) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާ ކުށަށް އިޢުތިރާފުވެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތް، މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ ބާބުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހިނގުމަކާ ނުލައި، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން އެ މައްސަލަ އަވަސްނިޔާއިން ނިންމުމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމެއް ބާއްވާނެ ކަމުގައި ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާއަށް ފަނޑިޔާރު އަންގަންވާނެއެވެ.
.74	ޤާނޫނީ ވަކީލު ބައްދަލުކުރުން	114. (ށ) މައްސަލައިގެ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމަށް ދައުލަތުން ހާޒިރުވާއިރު ޤާނޫނީ ވަކީލު ބައްދަލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، ވަކީލު ބައްދަލުކުރުމަށް އޭނާއަށް ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 114 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. ޤާނޫނީ ވަކީލު ބައްދަލުކުރުން 114. (ށ) މައްސަލައިގެ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމަށް ދައުލަތުން ހާޒިރުވާއިރު ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުން ޤާނޫނީ ވަކީލު ބައްދަލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، ވަކީލު ބައްދަލުކުރުމަށް އޭނާއަށް ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.
.75	ހިރާސްތުގެ ގޮތުގައި ބަންދުކުރުން	128. ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ފަހުން ހިރާސްތުގެ ގޮތުގައި ބަންދުކުރުމަށްޓަކައި ނަގާ ހިރާސްތު ނުވަތަ އެ ހިރާސްތުގެ ބައެއް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ޢުޤޫބާތު ޤާނޫނު) އާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ބާވަތެއްގައި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައި، ޝަރީޢަތުގައި ހިރާސްތުގެ ގޮތުގައި ބަންދުކުރެވިދާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 128 ވަނަ މާއްދާގެ މުޅި އިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. ހިރާސްތުގެ ގޮތުގައި ބަންދުކުރުން 128. ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ފަހުން ހިރާސްތުގެ ގޮތުގައި ބަންދުކުރުމަށްޓަކައި ނަގާ ހިރާސްތު ނުވަތަ އެ ހިރާސްތުގެ ބައެއް، ޢުޤޫބާތުގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ބާވަތެއްގައި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައި، ޝަރީޢަތުގައި ހިރާސްތުގެ ގޮތުގައި ބަންދުކުރެވިދާނެއެވެ.

.76		129. (ހ) (1) ށ. އެއްޗެއްސަކީ، ދިފާޢު ތައްޔާރުކުރުމުގައި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް މުހިންމުކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 129. (ހ) (1) ށ. އެއްޗެއްސަކީ، ދިފާޢު ތައްޔާރުކުރުމުގައި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް މުހިންމު އެއްޗެއް ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ
.77	ހާމަކުރެވިގެންނުވާ ހެކި ހާމަކުރުމުން އިސްތިސްނާވުން	137. ހާމަކުރަން އެދޭ ހެއްކަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތުކުރުމަށް [illegible] އެއީ މި ބާބުގެ ދަށުން ހެކި ހާމަކުރުމަށް [illegible] [illegible] އަދާކުރުމަށް [illegible]. އަދިނަމަވެސް، އެފަދަ ހެކި ހާމަކުރުމުން [illegible]، އެފަދަ ހެކި ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުކުރުމުގައި [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 137 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 137. ހާމަކުރަން އެދޭ ހެއްކަކީ ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތުކުރުމަށް [illegible] އެއީ މި ބާބުގެ ދަށުން ހެކި ހާމަކުރުމަށް [illegible] [illegible] އަދާކުރުމަށް [illegible]. އަދިނަމަވެސް، އެފަދަ ހެކި ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުކުރުމުގައި [illegible] ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
.78	ސަރުކާރުގެ ހިންގުން މަޞްލަޙަތު	138. އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible]، ސަރުކާރުގެ [illegible]، އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible] [illegible] ދިރުމުގެ މަޞްލަޙަތާއި، އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible] ދިރުމުގެ މަޞްލަޙަތަށް. [illegible] [illegible] ދިރުމުގެ މަޞްލަޙަތު [illegible]، މި ޤާނޫނުގެ 162 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން [illegible].	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 138 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 138. އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible]، ސަރުކާރުގެ [illegible]، އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible] [illegible] ދިރުމުގެ މަޞްލަޙަތާއި، އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible] ދިރުމުގެ މަޞްލަޙަތަށް.
.79	[illegible] [illegible] ދިރުމުގެ މަޞްލަޙަތު	139. މި ޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible] [illegible] ދިރުމުގެ މަޞްލަޙަތާގައި، އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 ([illegible]) [illegible] [illegible]، ށ. މަޞްލަޙަތުގެ ސަރުކާރުގެ [illegible] [illegible].	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 139 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 139. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible] [illegible] ދިރުމުގެ މަޞްލަޙަތު [illegible]، މި ޤާނޫނުގެ 162 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން [illegible].

			(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިޢުތިރާޟު ހުށަހެޅުމުގައި ކުރަން އިޖުރާއަތުތަކާއި މީހުންގެ މައްސަލަތަކުގައި، އިޢުތިރާޟު ހުށަހެޅުން ބާއްވާ ވަގުތުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން ރަސްމީ ބަންދުނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތުގެ ހުށަހެޅުން ބާއްވަންވާނެއެވެ.
.80		.142 (ށ) ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] އެ ޝަރީޢަތް [illegible] ނިންމަންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 142 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 142 (ށ) ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގެ ދަޢުވާ އުފުލުމަށްފަހު، [illegible] އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ހިންގަންވާނެއެވެ.
.81	ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް އެންމެކުޑަ [illegible] ބާއްވުން	.143 (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތްތައް ފިޔަވައި އެހެން ބާވަތްތަކުގައި، ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތް ބައްލަވާނީ އެންމެކުޑަ [illegible] މަޖިލީހެއްގައެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް އެންމެކުޑަ [illegible] ބާއްވުން .143 (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތްތައް ފިޔަވައި އެހެން ބާވަތްތަކުގައި، ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތުގެ [illegible] މަރުޙަލާއެއްވެސް ކުރިއަށްގެންދަންވާނީ އެންމެކުޑަ [illegible]ގެންނެވެ.
.82		.145 (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގެ ދަށުން ހެކި ހުށަހެޅުމުގައި އަމަލުކުރާނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 145 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .145 (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގެ ދަށުން ހެކި ހުށަހެޅުމުގައި އަމަލުކުރާނީ ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

83.	ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް ނެގުން	148. (ހ) ހެކިންގެ ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހެކިން ހާޒިރުކޮށްގެން ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަވެސް، ހެކިބަސްދޭ މީހާ ހުރި ޝަރީޢަތް ހިނގަމުންދާ ރަށްނޫން އެހެން ރަށެއްގައި ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެމްބަސީއެއް ނުވަތަ ހައިކޮމިޝަނެއް ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ބިދޭސީ ޤައުމެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާ ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުވެގެން ދިގުމުއްދަތެއް ނެގޭނެ ސަބަބުން، އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސް އެޅޭކަމަށް ފަނޑިޔާރަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އޭނާގެ ހެކިބަސް، ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ނެގުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ. (ށ) ހެކިބަސްދޭ މީހާ ހުރި ޝަރީޢަތް ހިނގަމުންދާ ރަށްނޫން އެހެން ރަށެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިން ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ އެރަށެއްގެ ކޯޓަށް އެ މީހާ ހާޒިރުކޮށް، އެ މީހަކީ ކާކުކަން ޔަޤީންކުރުމަށްފަހު ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމަތީގައި ހާޒިރުކުރަންވާނެއެވެ. އެ މީހާ ހުރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެމްބަސީއެއް ނުވަތަ ހައިކޮމިޝަނެއް ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ޤައުމެއްގައިކަމަށްވާނަމަ، އެ މީހާ އެތަނަކަށް ހާޒިރުކޮށް އެމްބަސީ ނުވަތަ ހައިކޮމިޝަނުގެ ފަސްޓް ސެކްރެޓަރީގެ މަޤާމުން މަތީ މަޤާމުގައި ހުރި މީހެއްގެ ކުރިމަތީގައި ހާޒިރުކުރަންވާނެއެވެ. (ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް ނަގާއިރުވެސް، އަމަލުކުރަންވާނީ މި	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 148 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 148. (ހ) ހެކިންގެ ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހެކިން ހާޒިރުކޮށްގެން ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަވެސް، ހެކިބަސްދޭ މީހާ ހުރި ޝަރީޢަތް ހިނގަމުންދާ ރަށްނޫން އެހެން ރަށެއްގައި ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެމްބަސީއެއް ނުވަތަ ހައިކޮމިޝަނެއް ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ބިދޭސީ ޤައުމެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާ ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުވެގެން ދިގުމުއްދަތެއް ނެގޭނެ ސަބަބުން، އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސް އެޅޭކަމަށް ފަނޑިޔާރަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އޭނާގެ ހެކިބަސް، އޮޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ނެގުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ. (ށ) ހެކިބަސްދޭ މީހާ ހުރި ޝަރީޢަތް ހިނގަމުންދާ ރަށްނޫން އެހެން ރަށެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިން އޮޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ އެރަށެއްގެ ކޯޓަށް އެ މީހާ ހާޒިރުކޮށް، އެ މީހަކީ ކާކުކަން ޔަޤީންކުރުމަށްފަހު ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމަތީގައި ހާޒިރުކުރަންވާނެއެވެ. އެ މީހާ ހުރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެމްބަސީއެއް ނުވަތަ ހައިކޮމިޝަނެއް ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ޤައުމެއްގައިކަމަށްވާނަމަ، އެ މީހާ އެތަނަކަށް ހާޒިރުކޮށް އެމްބަސީ ނުވަތަ ހައިކޮމިޝަނުގެ ފަސްޓް ސެކްރެޓަރީގެ މަޤާމުން މަތީ މަޤާމުގައި ހުރި މީހެއްގެ ކުރިމަތީގައި ހާޒިރުކުރަންވާނެއެވެ. (ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް ނަގާއިރުވެސް، އަމަލުކުރަންވާނީ މި

		ޤާނޫނުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން ފެށިގެން (ލ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އަކުރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. (ރ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ އެކަމަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި އެކަނިއެވެ.		ޤާނޫނުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން ފެށިގެން (ލ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އަކުރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. (ރ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސް މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ އެކަމަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި އެކަނިއެވެ.
.84	ހެކިބަސްދޭ މީހާއަށް ޙިމާޔަތާއި ރައްކާތެރިކަން ލިބޭ ގޮތަށް ހެކިބަސް ނެގުން	.149 (ހ) ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހެކިން ޙާޟިރުކޮށްގެން ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެކިބަހުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި، އަދި އެ ޤާނޫނުގައި ހެކިބަސް ދޭ މީހުން ޙިމާޔަތްކޮށް، ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ހެކިބަސް ނެގުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ހެކިބަސް ނެގުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.	ހެކިބަސްދޭ މީހާއަށް ޙިމާޔަތާއި ރައްކާތެރިކަން ލިބޭ ގޮތަށް ހެކިބަސް ނެގުން	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .149 (ހ) ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހެކިން ޙާޟިރުކޮށްގެން ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެކިބަހުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި، އަދި އެ ޤާނޫނުގައި ހެކިބަސް ދޭ މީހުން ޙިމާޔަތްކޮށް، ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ހެކިބަސް ނެގުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ހެކިބަސް ނެގުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
.85	ފަނޑިޔާރަށް ޝަރީޢަތް ކުރިއަށްގެންދެވޭނެ ޙާލަތެއް މެދުވެރިވުން	.152 ޝަރީޢަތް ހިނގަމުން ދަނިކޮށް ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުން ނިމި، ޙުކުމް އިއްވުމަށްފަހު ވަނިކޮށް ފަނޑިޔާރު ބަދަލުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ މަރުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ ފަނޑިޔާރުގެ މަޤާމުގެ ދައުރު ހަމަވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެ ޝަރީޢަތެއް ފުރުމުގެ ކުރިން މެދުވެރިވެއިނުވާ ނުވަތަ އަނިޔާވެއިނުވާ، އެ ފަނޑިޔާރެއްގެ މަސައްކަތަށް ފުރުޞަތު ކަމެއް މެދުވެރިވުމުގެ ސަބަބުން އެ ޝަރީޢަތެއް ހިންގުމަށް ފަނޑިޔާރަކު	ފަނޑިޔާރަށް ޝަރީޢަތް ކުރިއަށްގެންދެވޭނެ	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 152 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .152 ޝަރީޢަތް ހިނގަމުން ދަނިކޮށް ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުން ނިމި، ޙުކުމް އިއްވުމަށްފަހު ވަނިކޮށް ފަނޑިޔާރު ބަދަލުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ މަރުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ ފަނޑިޔާރުގެ މަޤާމުގެ ދައުރު ހަމަވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެ ޝަރީޢަތެއް ފުރުމުގެ ކުރިން މެދުވެރިވެއިނުވާ ނުވަތަ އަނިޔާވެއިނުވާ، އެ ފަނޑިޔާރެއްގެ މަސައްކަތަށް ފުރުޞަތު ކަމެއް މެދުވެރިވުމުގެ ސަބަބުން އެ ޝަރީޢަތެއް ހިންގުމަށް ފަނޑިޔާރަކު

		ނުކުރެވިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް އެދުންވެސް ގޮވާލުން ނުކުރެވިއްޖެނަމަ، އަންނަނިވި ދެގޮތުންކުރު ގޮތަކަށް އެ މައްސަލައިގައި ޢަމަލުކުރުމަށް ކޯޓަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. އަދި އެގޮތުން ކަނޑައަޅާ ގޮތް، ސަބަބާއެކު މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެ ފަރާތަށް، އެ ކޯޓު ހިންގާ ބަލާލުމުގައި ފަރާތަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ.	ބާވަތްތައް މުއްދަތު	ނުކުރެވިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް އެދުންވެސް ގޮވާލުން ނުކުރެވިއްޖެނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، އަންނަނިވި ދެގޮތުންކުރު ގޮތަކަށް އެ މައްސަލައިގައި ކޯޓަށް ޢަމަލުކުރުވިދާނެއެވެ. އަދި އެގޮތުން ކަނޑައަޅާ ގޮތް، ސަބަބާއެކު މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެ ފަރާތަށް، އެ ކޯޓު ހިންގާ ބަލާލުމުގައި ފަރާތަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
86.		152. (ހ) އެ ކޯޓަކުން ހުކުމްނުކުރެވިފައިވާ އުޅުން ފެނިއްޖާނަމަ އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް ކަނޑައެޅުން؛ ނުވަތަ		ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 152 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 152. (ހ) އުޅުން ފެނިއްޖާނަމަ އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް ކަނޑައެޅުން؛ ނުވަތަ
87.	އަދަބު ކަނޑައެޅުން	159. (ހ) ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ފެނިއްޖާނަމަ ކަނޑައަޅާ ޙުކުމުގައި، ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ ތިންވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީންނެވެ.	އަދަބު ކަނޑައެޅުން	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 159 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 159. (ހ) ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ފެނިއްޖާނަމަ ކަނޑައަޅާ ޙުކުމުގައި، ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ، އެ ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީންނެވެ. އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ، އެ ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީންނެވެ.
88.	އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ބަދަލުކުރުން	161. ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ ތިންވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑާއި، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތީންނެވެ. ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ކުށަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ	އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ބަދަލުކުރުން	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 161 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 161. ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ، އެ ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑާއި، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތީންނެވެ. ދަޢުވާ ލިބޭ

		ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގައި ހިމެނޭ ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންވާނީ، އެ ކުށް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުންނެވެ.	ފަރާތުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ކުށަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގައި ހިމެނޭ ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންވާނީ، އެ ކުށް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުންނެވެ.
.89	މެދުކެނޑުމެއް ނެތި ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށްގެންދިއުން	.163 (ހ) ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ފެށުމަށްފަހު، މެދުކެނޑުމެއްނެތި އެ ޝަރީޢަތް ހިންގާނެ އިންތިޒާމު، މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރު ހަމަޖެއްސަންވާނެއެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 163 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .163 (ހ) ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ފެށުމަށްފަހު، މި ޤާނޫނުގެ 142 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދައިން، މެދުކެނޑުމެއްނެތި އެ ޝަރީޢަތް ހިންގާނެ އިންތިޒާމު، މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރު ހަމަޖެއްސަންވާނެއެވެ. މެދުކެނޑުމެއް ނެތި ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށްގެންދިއުން
.90		.169 (ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ވީޑިއޯންތައް ބެލުމާއި، ކޮޕީކުރުމާއި، ރެކޯޑިންގްތައް އަޑުއެހުމުގައި، [illegible] ގޮތުގެ [illegible]	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 169 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .169 (ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޝަރީޢަތުގެ ވީޑިއޯންތައް ބެލުމުގައާއި، ކޮޕީކުރުމާއި، ރެކޯޑިންގްތައް އަޑުއެހުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
.91		.170 (ނ) 15,000/- (ފަނަރަހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. .170 (ނ) 10,000/- (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން.

92.	ލޯނުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުން	187. ހުކުމް ތަންފީޛުކުރުމުގެ އަމުރުގެ އަސްލާ އެއްގޮތް ކޮޕީއެއް، މަރުކަޒީކޮށް ލޯނުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އިދާރާއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. އެފަދަ އިދާރާއެއް ކަނޑައެޅިފައި ނުވާނަމަ، މަރުކަޒީކޮށް ލޯނުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިދާރާއަށް އެ އަމުރުގެ ކޮޕީ ފޮނުވަންވާނެއެވެ.	ބިލުގައި ޤާނޫނުގެ 187 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. ލޯނުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުން 187. (ހ) މަރުކަޒީކޮށް ލޯނުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުމަށް އިދާރާއެއް، މި ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެޓަރނީ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މަރުކަޒީކޮށް ލޯނުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުމަށް އިދާރާއެއް ކަނޑައަޅާތާ 6 (ހައެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މަރުކަޒީކޮށް ލޯނުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓޭނެ ނިޒާމެއް، އެ އިދާރާއިން ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ. (ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރާ ނިޒާމަކީ، ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި އިދާރާތަކަށް ވާސިލުވެވޭނެ ނިޒާމެއް ކަމުގައިވާންވާނެއެވެ. (ރ) މަރުކަޒީކޮށް ލޯނުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުމާގުޅޭ އެންމެހައި އުސޫލުތައް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އިދާރާއިން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
93.		188. (ރ) މަރުކަޒީކޮށް ލޯނުގެ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި ކަމާގުޅޭ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.	ބިލުގައި ޤާނޫނުގެ 188 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އުނިކުރުން.
94.	ކުށް ސާބިތުނުވާ ހާލަތުގައި ބަންދުން ދޫކުރުން	191. ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުނުވާކަމަށް ކޯޓުން ހުކުމްކުރާއިރު، އެ މީހަކީ ބަންދުގައި ހުރި މީހެއްނަމަ، އެ މީހަކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އެ މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައި ހުރި ތަނުގެ އިދާރާއަށް ކޯޓުން ވަގުތުން އަންގަންވާނެއެވެ.	ބިލުގައި ޤާނޫނުގެ 191 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. ކުށް ސާބިތުނުވާ ހާލަތުގައި ބަންދުން ދޫކުރުން 191. ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުނުވާކަމަށް ކޯޓުން ހުކުމްކުރާއިރު، އެ މީހަކީ ބަންދުގައި ހުރި މީހެއްނަމަ، އެ މީހަކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އެ މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައި ހުރި ތަނުގެ އިދާރާއަށް ކޯޓުން ވަގުތުން އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި އެމީހަކީ،

			ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގެ ލިޔެކިޔުން ހުށަހަޅަން ބުނުމާއި ހިފެހެއްޓުމަށާއި މުދަލަށް، އެ އެއްޗެއް ދޫކުރުމަށް އެ އެއްޗެއް ހިފެހެއްޓުމަށާއި އިދާރާއަށް ކޯޓުން ދޫކުރާ އަމުރުތައް ހިމެނެއެވެ.
95.	އިސްތިއުނާފުކުރުން	198. މި ގާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ގާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދު، ދަށު ކޯޓުން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމެއް، ނުވަތަ ނެރެފައިވާ އަމުރެއް ނުވަތަ އެހެން ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ އެނޫން ނިންމުމެއް، ގާނޫނުއަސާސީއާ ނުވަތަ ޝަރުޢީ އުޞޫލާ ނުވަތަ ގާނޫނާ ޚިލާފުކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވިގެން، އެކަން ފާހަގަކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ކަމާބެހޭ ފަރާތަކުން ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ނުވަތަ ނިންމުމެއް އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެއެވެ.	ބުނެވިދާ ގާނޫނުގެ 198 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން. އިސްތިއުނާފުކުރުން 198. މި ގާނޫނުގައި ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ގާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދު، ދަށު ކޯޓުން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމެއް، ނުވަތަ ނެރެފައިވާ އަމުރެއް ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގެ މަރުޙަލާގައި އެއިން ކޯޓަކުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް، ގާނޫނުއަސާސީއާ ނުވަތަ ޝަރުޢީ އުޞޫލާ ނުވަތަ ގާނޫނާ ޚިލާފުކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވިގެން، އެކަން ފާހަގަކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ނުވަތަ ދިފާޢުގެ ފަރާތަށް އެ ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ނުވަތަ ނިންމުމެއް އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެއެވެ.
96.	ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމުގެ މުއްދަތު	204. މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރެއް ހޯދުމަށް ދެވޭ ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކުން ނުވަތަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން، އެ އަމުރު ދޫކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނީ ގަވާއިދު، އަންނަނިވި އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތަށް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދައި، އާންމުކުރަންވާނެއެވެ. (ހ) ވަކި ކޯޓަކުން ހުއްދަދީފައިވާ ކަމަކުން އެކަމެއް އެކުލެވިގެންވާ ބައިގައި، އެ ކޯޓެއްގެ ފަނޑިޔާރުން ދެކެވޭނެ މާލޭގައި ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމަށް މަދުވެގެން 15 (ފަނަރަ) ފަނޑިޔާރުން ކަނޑައަޅަން؛	ބުނެވިދާ ގާނޫނުގެ 204 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން. ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމުގެ މުއްދަތު 204. (ހ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރެއް ހޯދުމަށް ދެވޭ ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކުން ނުވަތަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން، އެ އަމުރު ދޫކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނީ ގަވާއިދު، އަންނަނިވި އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތަށް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދައި، އާންމުކުރަންވާނެއެވެ. (1) ވަކި ކޯޓަކުން ހުއްދަދީފައިވާ ކަމަކުން އެކަމެއް އެކުލެވިގެންވާ ބައިގައި، އެ ކޯޓެއްގެ ފަނޑިޔާރުން ދެކެވޭނެ މާލޭގައި ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމަށް މަދުވެގެން 15 (ފަނަރަ) ފަނޑިޔާރުން ކަނޑައަޅަން؛

	(ށ) އެއިން ފަނޑިޔާރަކު ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމަށް ހަފްތާއެއްގެ ތެރޭގައި ހާއްސަވާންޖެހޭ ދުވަސް ކަނޑައެޅުން؛ (ނ) ވިދިވިދިގެން ދެ ދުވަހު އެއް ފަނޑިޔާރަކު ކޯޓު އަމުރު ދޫނުކުރެވޭނެ ގޮތުން؛ (ރ) ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމުގައި ފަނޑިޔާރުން ދައުރުވާ އުސޫލަކުން ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމުގެ އުސޫލު ހަމަޖެހުން؛ (ބ) އެ ފަނޑިޔާރަކު ދޫކުރާ ކޯޓު އަމުރަކީ، އެ ފަނޑިޔާރަކު ނިސްބަތްވާ ކޯޓަކުން ދޫކުރާ ކޯޓު އަމުރެއްކަމުގައި ބެލުން؛ (ޅ) އަތޮޅުތަކުގައި ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރާނެ މެޖިސްޓްރޭޓުން ކަނޑައެޅުން؛ (ކ) ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމަކީ، ފަނޑިޔާރަކު ހުންނަ ބަނދަރަކަށް ޒާތުން [illegible] އިދާރާގެ އޮފިސަރުން ގޮސް، އެކަމާގުޅޭ ލިޔުން ހުށަހެޅުމުން، އެ އަމުރު ދޫކުރުމާއި ދޫނުކުރުމާމެދު އެ ވަގުތު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭގޮތަށް އޮންނަނަކަންވުން.	(2) އެއިން ފަނޑިޔާރަކު ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމަށް ހަފްތާއެއްގެ ތެރޭގައި ހާއްސަވާންޖެހޭ ދުވަސް ކަނޑައެޅުން؛ (3) ވިދިވިދިގެން ދެ ދުވަހު އެއް ފަނޑިޔާރަކު ކޯޓު އަމުރު ދޫނުކުރެވޭނެ ގޮތުން؛ (4) ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމުގައި ފަނޑިޔާރުން ދައުރުވާ އުސޫލަކުން ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމުގެ އުސޫލު ހަމަޖެހުން؛ (5) އެ ފަނޑިޔާރަކު ދޫކުރާ ކޯޓު އަމުރަކީ، އެ ފަނޑިޔާރަކު ނިސްބަތްވާ ކޯޓަކުން ދޫކުރާ ކޯޓު އަމުރެއްކަމުގައި ބެލުން؛ (6) އަތޮޅުތަކުގައި ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރާނެ މެޖިސްޓްރޭޓުން ކަނޑައެޅުން؛ (7) ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމަކީ، ފަނޑިޔާރަކު ހުންނަ ބަނދަރަކަށް ޒާތުން [illegible] އިދާރާގެ އޮފިސަރުން ގޮސް، އެކަމާގުޅޭ ލިޔުން ހުށަހެޅުމުން، އެ އަމުރު ދޫކުރުމާއި ދޫނުކުރުމާމެދު އެ ވަގުތު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭގޮތަށް އޮންނަނަކަންވުން. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދު އެކުލަވާލާނީ ސުޕްރީމް ކޯޓުންނެވެ.
97.	212. (ނ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ހާއްސަ ޤާނޫނެއްގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމުގެ	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ [illegible] އިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

	ޚާއްސަ އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ ގޮތުގައި ފިޔަވައި، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު އަންނަނިވި ކަންކަމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.	212. (ނ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ޚާއްސަ ޤާނޫނެއްގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމުގެ ޚާއްސަ އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ ގޮތުގައި ފިޔަވައި، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު އަންނަނިވި ކަންކަމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
98.	213. (ހ) "ފުލުހުންގެ މަރުކަޒު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ދައުލަތުން ހިންގާ ކޮންމެ އިދާރާއަކަށް ނުވަތަ މަރުކަޒަކަށެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 213 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 213. (ހ) "ފުލުހުންގެ މަރުކަޒު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ތަންތަނެވެ. (1) މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ މައި އިމާރާތް؛ (2) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކިއެކި ސަރަހައްދުތަކަށް ބަހައި، އެކި ސަރަހައްދުތަކުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ފުލުހުންގެ ސަރަހައްދީ މަރުކަޒުތައް؛ (3) އަތޮޅުތަކުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ އަތޮޅު ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންތައް؛ (4) ރަށްރަށުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ރަށު ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންތައް؛ (5) ރަށްރަށުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ފުލުހުންގެ ޕޯސްޓުތައް؛ (6) މާލޭގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންތައް؛

		(7) މީގެ އިތުރުންވެސް ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތާގުޅޭ ވަކި ހާއްސަ ދާއިރާތަކުގެ މަސައްކަތަށް ހާއްސަކޮށްގެން އުފައްދައި ހިންގާ މަރުކަޒުތައް.
99.	213. (ރ) "ކުށުގެ ފެށި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހަކު ކުށް ކުރި ތަނާއި، ކުށްކުރުމަށްފަހު އެނބުރި ދާ ދިޔުމާއި، ފިލަން ނުވަތަ އެއްޗެއް ފޮރުވުމަށް ވަދެ ހުންނަ ކޮންމެ ތަނަކަށެވެ.	ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 213 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 213. (ރ) "ކުށުގެ ފެށި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުށެއް ހިނގާ ގުޅިގެން، އެ ކުށާ ގުޅުންހުރި ވާޤިޢާއެއް ނުވަތަ މާއްދީ ހެއްކެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ހުރި ކޮންމެ ތަނަކަށެވެ.